

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40.

MIRDETÉSEK:

4-basásos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryüttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

TAUBER JOZSEF

Péntek, február 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Andrássy és Lukács.
Az egyforintos akonya.
- A püspök átirata az aradi második katolikus templomról.
- A kereskedelmi miniszter a koalíció pazarlásairól Halál a képviselőházban.
- Vizsgálat az aradi betegsegélyező pénztárban.
- Roman jelmez-bál.
- Sikkasztó vasúti pénztáros.
- Tarkaságok.

Vállalkozók aranykora.

Arad, február 9.

A mialatt a világ teremtésétől előbbre jutottunk, sok mindenben megváltozott a sorrend. Eleinte volt a hivatalnok a közönségért; azután megtörtént, hogy egy időben a kabáthoz varrták a gombot; azóta sokszor megesett, hogy a gombhoz szabtak egy zakkót. Kezdetben a vicinálisépítéshez vették a vállalkozót, utóbb, a koalíció időiben azért kellett vicinálisokat építeni, hogy a vállalkozók keressenek. Ezt az időszakot, a „hadd keressen“ korszakot világította meg kegyetlen, de szinte kikerülhetetlen igazságérzettel Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter abban a válaszában, a melyet a magánmérnökök előtte tisztelgő küldöttségének ma délután adott. Szakítva elődje rendszerével — mondta, — kijelentem, hogy semmiféle vállalkozó kedvéért nem hajlandó a vicinális vasutak törvénytelen támogatására.

nális vasutak törvénytelen támogatására.

A vasutépítők, a szállítók krónikáiban, emlékirataiban kedves emlékek fogják őrizni a koalíciós kormány letűnt szép időit. Hát hogy is ne! Akkor annyi vicinális építettek, tekintet nélkül arra, hogy a forgalom kívánja-e, vagy sem, hogy a Máv. nem győzte azokat kezelésbe venni. És az így megszaporo-rodott vasutak számára az Államvasutak huszonegy millió koronáért vettek szent. Talpát annyit rendeltek, hogy új beszerzésre tizenkét év múlva se lesz szükség; tűzfát annyit szereztek be, hogy el se lehet helyezni. Ezek csak a főbb vonásai annak a szertelen pazarlásnak, költségeknek, amelyek a koalíció idői alatt történtek, — a vállalkozók kedvéért.

Bizonyára nem akar lebecsülése lenni ez a közlemény, se a kereskedelmi miniszter nyilatkozata azoknak, akik kenyerüket, vagy jövedelmüket a vállalkozásokból, vasutépítések, szállításokból szerzik meg. De akármennyire becsülik is ezek munkáját, az ő kedvükért tíz évre előre elkölteni az ország pénzét, még se szabad. Olyan kormányt, amely a maga népszerűsége érdekében a hivatalnoknak tíz évi fizetését egyszerre, előre kiadná, fölháborodással üznének el. Pedig ezzel teljesen egyenlő értékű dolgot követ el, aki tíz évre előre beszerzéseire, biztosan előre se látható szükségleteire egy év alatt köti le az ország pénzét, s ezzel elveszi a lehetőségét annak, hogy később a kedvezőbbé váló viszonyokat kihasználják, vagy hogy az állam jövedelmét esetleg praktikusabb célokra használják föl.

ségleteire egy év alatt köti le az ország pénzét, s ezzel elveszi a lehetőségét annak, hogy később a kedvezőbbé váló viszonyokat kihasználják, vagy hogy az állam jövedelmét esetleg praktikusabb célokra használják föl.

Az évtizedekbe markoló, az ország messze jövődjét megsarcoló pazarlás érdekesen jellemzi a koalíciós kormány természetrajzát. Átmenetnek jött; ezt az átmenetet kihuzta négy esztendeig s az átmenet alatt olyan gazdálkodást folytatott, hogy azt tizenöt évig is megemlégeti a magyar állambáztartás. Ha csakugyan átmenet volt, akkor a csödhöz való átmenetet jelentette.

Idején volt, hogy Hieronymi Károly ép azoknak a helyes elveknek és a tárgyilagosságnak erősítésére, amelyet a maga útján, mindenféle küldöttség-ostrommal szemben is, követni óhajt, a multnak ezt a rendszerét a kompromittáló adatok világításában bemutassa. Ez után a látvány után az ember szent borzalommal gondol arra, hogy mi lett volna, ha ez az „átmenet“ még négy-öt évig folytathatja rendszerét. A kifosztott, megnyomorított, adóval rakott ország lakói közül még többen vándoroltak volna ki s nem maradt volna itthon más, csak a kormány, a koalíció, meg — a vállalkozók.

Viszonyok.

Írta: Bíró János.

Mandai Pál elővett egy levélpapírt és a következőket írta rá:

Nagyságos asszonyom, nagy szomorúsággal a szívemben írok önnek. Azért írok, mert nem volt elég bátorság bennem, hogy személyesen mondjam el azt, amit el kell mondanom. Bucsut kell öntől vennem, nagyságos asszonyom. Ez a kijelentésem talán meg fogja önt lepni, talán — engedje hinnie, hogy úgy van — sajnálni is fogja elmaradásomat. Haszívesen vette közeledésem, ha egy kis rokonérzés van a szívében irántam, ne kívánja, hogy újra lássam. Minden találkozás növeli a gyötrelmet, azt a gyötrelmet, amit most a bucsuzás pillanatában is érzek.

Bevallom: én szeretem önt, mélyen érző szívem minden szenvedélyével. De épen ez az oka annak, hogy mikor ezt bevallom — bucsuzom is. Szenvedni, gyöttrődni nem akarok, az egyetlen út, ami maradt számomra: a visszavonulás fájdalmas útja. Törüljön ki az emlékezetéből nagyságos asszonyom és kívánja, hogy feledni tudjak.

Az ön hűséges szolgája:

Mandai Pál.

Bevégezte a levelet, borítékba tette és leküldötte az inasával, hogy dobja be a le-

vél-szekrénybe. Mikor mindez megvolt, nagyot sóhajtott és cigarettára gyújtott. A sóhajlás korántsem volt fájdalmas, ellenkezőleg: a megkönnyebbülés érzésének önkénytelen megnyilatkozása. Mikor épen sóhajtott, így gondolkozott Mandai:

— Szerenésesen kimásztam ebből a csávából is. Mikor az inasa visszajött és jelentette, hogy a levelet dedobta, egyszerre jókedve támadt. Füttyörészve rakosgatta az asztalon szét-szórt irásait — gazdag ember léteére passzióból foglalkozott az irással — és egy elrongyolódott papirossal babrált sokáig. Nézegette, forgatta, majd gyöngéden letette az asztalra és elgondolkozott...

Körülbelül most egy esztendeje, huszonöt esztendőskorában jött rá, hogy milyen kellemetlen az ugynevezett „viszony.“ Amelyet egy nő és egy férfi folytatnak egymással. Akkor történt, hogy egy bolondos asszony öngyilkos lett, mert ő szakított vele, mert nem várta meg, amíg az asszony adja ki az útját. Bizonyos volt benne, hogy csak emiatt akart öngyilkos lenni az asszony, mert egy nappal később megkapta a levelét, amit ép a szakítási szcéra előtt adott postára. A visszaemlékezés nem ébresztett benne lelkifurdalásokat.

Mikor az eset történt, nagy botrány keletkezett, mert ő nagysága, akinek még ideje-

korán kimosták a gyomrát, holmi eredményteljes erőszakot vallott meg a férjének az öngyilkosság okául. Mandainak meg kellett verekednie és jó szerencse, hogy csak a vállába kapott egy golyót a férjtől, aki ismert piztolylövő volt.

Mig a seb gyógyult, volt elég ideje, hogy a szerelmi viszonyokról véleményt alkosson magának. Fiatalsága, behizelgő modora miatt már az előtt is több sikere volt asszonyok körül, de csak most jutott eszébe, hogy mindegyik viszonya kellemetlen és terhes volt. Ha szerelmes volt is, rövid ideig volt szerelmes, vagy épenséggel csak udvariasságból, vagy érzéki vágyódásból kötött viszonyt. Így volt ez mindig és ahogy gondolkozott, visszaidézte emlékezetébe minden liaisonját. Legtöbbször udvariasságból kötött viszonyt. Nem volt ereje, hogy visszautasítsa a felajánlott szerelmet, bár a szerelmek felajánlásának ő volt az oka, mert túlzott udvariasságát bátran udvarlásnak tarthatták. Ha asszonynyal került össze, nem tudott tartózkodó maradni.

Nagyon szerette a női társaságot és nem tudott élni nélküle. Amint asszonynyal került össze, — a sok asszony között egy-kettő mindig szívesen halgatta, mert fiatal volt és szép — egyszerre más emberré vált. Sötétkék szeme, amelyre azt mondotta egy barátja, hogy megtermékenyíti az asszonyokat, vágyat sugárzott

Andrássy és Lukács.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 9.

A képviselőház mai ülése az izgalmas szenzációk jegyében folyt le. Nagy várakozás közepette szólalt föl **Andrássy Gyula** gróf és támadást intézett a pénzügyminiszter, meg **Tisza István** gróf ellen. Beszéde közben a parlament épületében hirtelen meghalt **Mayländer** fiúmei képviselő. Ez a gyászos eset pár pillanatra megakasztotta a Ház tanácskozását.

A mai ülésről szóló részletes tudósításunk itt következik:

Kabos Ferenc alelnök negyedtizenegy óra után megnyitja az ülést.

Elnök bemutatja a kérvényeket.

Lukács László pénzügyminiszter két törvényjavaslatot terjeszt elő az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződés kiegészítése és egyes pénzforgalmi eszközök szaporítása tárgyában.

Következik

(a bankjavaslat)

folytatólagos tárgyalása.

Csemez István: A bankügygel a mezőgazdaság szempontjából foglalkozik. Kimutatja, hogy csak az önálló jegybank biztosítja a mezőgazdasági hitel kielégítését. (Helyeslés.) A javaslatot nem fogadja el, hanem csatlakozik a benyújtott határozati javaslatokhoz. (Élénk helyeslés.)

(Andrássy beszél.)

Andrássy Gyula gróf: Nem volt szándékában az általános vitában résztvenni, azonban két nagy beszédben megtámadták a volt kormányt. Álláspontja nem változott, most is úgy vélekedik a bankról, mint akkor, amikor az őt is támogató többség más véleményen volt. Ma is károsnak tartja az önálló bank felállítását. A gazdasági erősödés szempontjából is jobbnak tartja. Bár a **vagyonosság** nem elegendő a függetlenséghez. Az 1867. XII. teljesen biztosítja az ország szabad rendelkezési jogát, ha ezt nem tenné, nem lehetne föntartani. Csodálatosnak tartja, hogy a munkapárt behozta a vitába a kiegyezés ügyét. Ha ez a kiegyezés olyan káros, miért nem támadták akkor, miért voltak vissza?

Felkiáltások: Odukba rejtőztek!

Andrássy Gyula gróf: Nem szabad ezért támadni azokat a volt koalíciókat, akik most a munkapárthoz tartoznak. Súlyos vádat emelt a pénzügyminiszter, a mikor azt állította, hogy a függetlenségi párt eljárt az ország füg-

getlenségét. Súlyos, kétszeresen súlyos vád ez, de a miniszter ezt semmivel sem bizonyította. A Benedikt-formula semmivel sem homályosítja el a nemzet jogát. A Lukács-Justh tárgyalásról is beszél. Amikor Lukács ezt a tervet felvetette, szóló meg nem engedhetőnek tartotta és meg is mondta ezt neki. A válság oka az volt, hogy a bankkérdésben a többség olyan állásponton volt, amelyet a korona nem honorált. A függetlenségi párt egy dátumért szétszakadt, s akkor jött a mostani pénzügyminiszter, aki a közös bank híve volt és a legantikuszabb politikusok egyike és azt ajánlotta, hogy azoknak adják át a hatalmat, akik a legtöbbet követelik. Ezt csak úgy tudta megmagyarázni, hogy a megalkuvásra számított. Ezt azonban memoranduma megcáfolja. Lukács László azonban még tovább is trafikált és ez a legnagyobb politikai hiba volt. Ezzel erősítette ez országban az önálló bank híveit, mert mindenhol azt hitték, hogy a király bizalmas embere, tudja, mit csinál. Csunya téma ez s nem is beszél róla többet.

Attér az ötödik szakaszra. Lukács László pénzügyminiszter szerint nem ígérték a készfizetések felvételét, ha nem csak a rendezését. Hát ez nem felel meg az igazságnak. A munkapárt alakuló gyűlésén is **Tisza István** gróf javaslatára olyan határozati javaslatot fogadtak el, amely egyenesen kimondja, hogy készfizetések nélkül a párt az önálló bank álláspontjára helyezkedik. Ezt a határozatot magyarázza Hieronymi kereskedelmi miniszter pozsonyi beszéde, amely igen nyomatékosan fejtegeti ezt. És íme a javaslatban nincsen meg a készfizetés, tehát az önálló bankot föl kellene állítani. Kimutatja, hogy szerinte nagy az ellentét **Tisza** és **Lukács** beszédei között.

Tisza azt mondta, hogy csak kicsavart észjárással lehet törvénytelennek magyarázni az ötödik szakaszt. Ezt magára nézve nem tartja sértésnek, de azért kéri **Tiszát**, hogy bizza a vélemény megalkotását másokra, ő csak mondja el érveit. Aztán majd mindenki a saját eszejárásához mérten megalkotja véleményét. Kimutatja az ötödik szakasz alkotmányjogi sérelmes voltát. A Széll-Körber-féle kiegyezés a készfizetéseken alapult, míg a mostani törvény ötödik szakasza egyenesen fölhatalmazza a kormányt, hogy a törvény ellenére járjon el. A kormány javaslata törvénytörlesztő erővel nem bírhat, pedig a mostani javaslat szerint ez megtörténhetik. De van benne házszabálysértés is, amikor azt akarja lehetővé tenni, hogy egy megobstruált javaslat mégis érvénybe lép. Abszurdum az is, hogy a főrendiháznak is több jogot ad, mint máskor, mert abszolút visszautasíthatja a javaslatot. Tendenciája ennek az, hogy a kényelmetlen parlamentet kijátsza.

Még emlékeztetnem van, hogy honvédség-

gel verették széjjel a képviselőházat, nagyon tudja értékelni az ellenzék aggodalmait és nagyon nyomatékosan hívja fel a parlamentet arra, hogy ne segédkezze az alkotmány megsértésében. (Zajos tetszés és taps.) A javaslatot különben elfogadja.

Éljenezés és taps követte **Andrássy** beszédét. Az egész ellenzék felállott, számosan oda-siettek üdvözölni a szónokot. Az elnök csenget, **Lukács László** feláll, de az elnök hiába kért csendet.

Batthyány Pál gróf közbekiált:

— Most halt meg egy képviselő a Házban és az elnök még sem ad szünetet.

(Lukács válasza.)

A zaj lecsillapultával

Lukács László pénzügyminiszter szólal fel. Cáfolja **Andrássy**nak az ötödik szakaszra vonatkozó kifogásait. Majd rátérve a Justh-féle tárgyalásokra, kijelenti, hogy mindig a közös bank álláspontján állott s **Justh**nak csak azt mondta, ha az általános választójog alapján összehívandó országgyűlés az önálló bank mellett nyilatkoznék, úgy ő e döntésnek magát alávetné. Visszautasítja az isehli klauzula miatt tett szemrehányásokat, azért ő mindig vállalja a felelősséget. Ezután **Désy Zoltán** tegnapi beszédére reflektál.

Kijelenti, hogy nem tudja, vajjon **Désy** mint 48-as, vagy mint 67-es érzelmű férfi védi-e a kiegyezést. (Derűtség jobbról.) Mert hiszen a princípális **Wekerle**, aki megkötötte a kiegyezést hatvanhetes volt. **Désy** úgy látszik, hirdette a negyvennyolcas politikát és csinálta a hatvanheteset. **Désy** öt politikai következetlenséggel vádolja, mert annak idején a Justh-párttal tárgyalt. Csakhogy ő akkor megbízatás folytán más politikai pártokkal is tárgyalt, ami kötelessége is volt. A Justh-párt memorandumát átvette és annak tartalmával szolidáris nem volt. Ha **Désy** politikai inkorrektusét keres, jobb lett volna saját vezérére, **Kossuth** Ferencre hivatkozni, a kvótafelemlés idejében azt mondta, hogy ennek fejében a bankkérdésben a kormány szabadkezet kapott. 1909. végén aztán kiderült, mennyi igazság volt ebben az ígértben. **Désy** azt követelte tőle, hogy tünjék el a nyilvános politikai életből. Kijelenti szóló, hogy nem kíván ilyen nagy áldozatot az országtól. (Élénk derűtség.) Azt ajánlja **Désynek**, hogy jobb, ha nem bolygatja a multat, mert a romok között olyan bombákra akadhat, amelyek nemesak őt magát és a hozzá közellevőket, hanem a **nieszzebb-állók**at is megsebezhetik. Kéri a javaslat elfogadását. (A többség a beszéd végén szünni nem akaró tapsban és éljenezésben tört ki.)

vágyakat keltett, mély hangjával szinte hipnotizált. Pedig **Mandai** nem hódítani akart, aszszonyokkal nem tudott másként beszélni.

Igy történt, hogy azután legtöbbször udvariasságból kötött viszonyt, mert sohasem volt ereje azt mondani:

— Asszonyom, én önnek nagy tisztelője vagyok, de én nem szeretem önt.

Dehogyan tudott volna így, vagy ilyenformán szólani. Inkább türte azt, amit türnie nehéz volt. Ahoz sem volt ereje, hogy kiábrándítson magából valakit, pedig az erős ragaszkodás valóságos kétségbeeséssel. Ha néha nem erőltetett magára álarcot, ha hüvös volt és a nő alázatosan, majdnem koldulva a szerelmét — a szive megesett rajta, ha szemrehányásokat tettek neki, úgy érezte, hogy joguk van hozzá, mert azok áldozatot hoztak neki, ő pedig nem kockáztatott semmit.

De akármit volt — amikor begyógyult a seb a vállán, akkorra teljesen tisztában volt már vele — minden viszony egy-egy újabb járom volt a számára.

Nem rendelkezhetett soha szabadon magával: el kellett járnia zsurokra — a zsurok többé-kevésbé mind unalmasak — majd randevukra, nem beszélhetett azokkal az asszonyokkal, akikkel szeretett volna — és ez az utolsó különösen nehezebbre esett, mert egy asszonyt nem tudott szeretni soha, de az asszonyokat együtt nagyon szerette.

Még egy dolog ejtette gyakran kétségbe.

Egyszerre több viszonynak a szálát kellett bognia s valóságos tojástánc volt, amit eljárt nap-nap után. A szakítás kellemetlen volta is eszébe jutott, mert másként, mint hónapokra való elutazással, nem tudott a dolgon segíteni. Mindig szenvedve hagyta el Budapestet, mert minden más helyet gyűlt.

Néhány hónapig távol maradt. Mikorra visszajött, elfeledték és pár hét múlva ismét ott volt, ahol elutazása előtt. Csak az objektumok változtak...

... Mikor egy verőfényes napon először hagyta el a szanatóriumot, már akkor a lelkében megerősödött az elhatározás. Így gondolkodott magában:

— Viszonyt nem kötök többé, mert egy-egy liaison sohasem ér fel azzal a kellemetlenséggel, amit okoz. Mindegyik elvesz illúzióból is valamit, de különben is nem hagyom el többé Budapestet. Nem fogok tehát viszonyt kötni.

Mikor ezzel az elhatározással tisztában volt, nagy megkönnyebbülést érzett, de rövid idő múlva megint gondolkodóba esett. Ismerte jól saját magát és hamarosan belátta, hogy ez csak akkor sikerül, ha nem érintkezik asszonyokkal. Ehez nem érzett erőt magában. Ugy érezte, hogy asszonyok nélkül élni sem tudna, mert a fény, a szín, az illat, a mámor, a hangulat, mind tőlük való...

Megrögzött szokásból — tépelődés közben egy üres kávéházba tért be. Ott támadt egy

pompás eszméje: hogyan élhet úgy, mint azelőtt, anélkül, hogy viszonyt kötné. Baráti hangon kért íróeszközt, papírt a pincértől és egy levelet fogalmazott. Óvatos gonddal írt, vigyázva minden szóra. A levél így kezdődött:

„Nagyságos asszonyom, nagy szomorúsággal a szívemben veszek búcsút öntől... és úgy végződött: az ön hűségese szolgálja. Az írást összehajította gondosan és a tárcájába tette...

Azontul nem félt a liaisonoktól. Járt társaságokba — ahol a híres párviadal diszkrét hőstét kitüntető figyelemmel fogadták az asszonyok — és nem kötött viszonyt. Mikor látta, hogy más ut nincs egy viszony kikerülésére, megírta az ismert levelet:

„Nagyságos asszonyom, mély fájdalommal a szívemben veszek búcsút öntől... stb. A levél elküldése előtt néha küzdött is magával, de az erősebb elhatározás győzött; a levél mindig elment.

Egy év alatt tizszer volt alkalma használni az immár elrongyolódott conceptust és a kellő eredmény nem maradt el soha. A szerelmére nem pályázott az, aki a levelet megkapta, ő pedig imádhatta az „Asszonyt” továbbra is, minden kellemetlenség nélkül. A levél eszméjét meg is becsülte. Minden alkalommal újra meg újra gratulált érte magának gyerekes örömmel. A kissé zavaros levél minden sorát külön-külön is kitünőnek tartotta. Szerinte izgatott lelkiállapotra vall, a lemondás fájdalmas voltára és tiszteletteljes szerelmére.

(Désy mentegetőzik.)

Ezután Désy Zoltán személyes kérdésben kért szót. Visszautasította a pénzügyminiszter lekicsinylő szavait. Lukács támadásaival szemben leszögezi azt a tényt, hogy Lukács a függetlenségi párt két árnyalatával egyszerre kétfele alapon tárgyalt. Ezt az eljárását a nemzet ítéletére bizza.

(Mayländer elparentálása.)

Kabos Ferenc elnök szól ezután.

Megrendítő gyászesetről kell jelentést tennem mondotta. — Mayländer Mihály képviselő ma délelőtt a Házban hirtelen meghalt. Javasolom, hogy a megrendítő gyászesetre való tekintettel a Ház mára hagyja abba a tanácskozását.

A képviselők, akik mindnyájan felállottak, amíg az elnök beszélt, egyértelműleg hozzájárultak az indítványhoz. Erre a holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülés véget ért.

A püspök átirata az aradi második katolikus templomról.

— Érdekes nyilatkozatok. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

A második római katolikus templom évek óta huzódó ügyét bolygatja meg Csernoch János csanádi püspök ma érkezett és alább közlendő átirata, melyet a város közönségéhez intézett. A főpásztor azt kéri a törvényhatóságtól, hogy mihamarabb építse meg a templomot, tegyen eleget kegyuri kötelességének és gondoskodjék a város körülbelül 35 ezer katolikus hívőjének lelki szükségletéről, melyet a püspök véleménye szerint „a jószándéku minorita atyák a feladat óriási erejénél fogva már csak fizikailag sem láthatnak el.”

A templomépítés kérdésének eldöntése előtt — a püspök átiratából is ez tetszik ki — eldöntendő az a fontos kérdés, vajjon miként láttassék el a plébániai hivatal? Vajjon a minorita atyák, vag. világi pap utján töltsék be a második plébánia, továbbá miként rendeztessek a plébánia fentartásának kérdése.

Műlek Lajos dr.-t, a templom építő bizottság elnökét kérdeztük meg e nagyjelentőségű kérdéseket illetően és Lőcs Rezső tanácsnok véleményét is kikértük.

Meg volt róla győződve, hogy az az asszony, a ki a levelet olvasta, okvetlenül becsülni fogja őt továbbra is. Azzal, hogy esetleg számárnak is fogja tartani, nem törődött. Mert úgy irt, mintha szerelmes volna és mert tudja, hogy a holgy tisztességes — nem akar gyötördni.

És igaza is volt; ha megértjük az asszonnal, hogy érntetlen szent képnek tartjuk. sohasem mer leereszkedni hozzánk.

Mandai hát élt úgy, mint azelőtt és pompásan érezte magát. Jármat nem viselt, nem szenvedett és imádta az „Asszonyt.” Mind okos és szellemes asszonyokat...

Most ismét szükség volt a régi írásra. Egy szép, szőke, kissé könnyelmű asszony gyöngéd és bizalmas vallomást tett neki. A választ rá meg kellett adni — a levél utban van. Fűtyörészve indult el otthonról és nem gondolt semmire.

... Mandai Pál mégsem ismerte jól az asszonyokat.

Másnap kapott egy levelet, a levélben csak ennyi volt:

Egyetlen szerelmem!

Imádlak, tied vagyok, nem törődöm semmivel, várlak.

Egy pillanatig habozott, azután széttepte a levelet és keserű arccal szólította be az inasát:

— Csomagolj Pista, utazunk!

A püspök átirata.

Csernoch püspöknek szóban levő átirata szószerint a következő:

841—1911. sz. Arad szab. kir. város nemes közönségének Arad. Szives tudomására adom Arad szab. kir. város nemes közönségének, hogy a bold. elődöm Bonnáz Sándor által az Aradon létesítendő második plébánia-templom céljaira tett hagyomány, mely a csanádi székeskáptalan őrizete alatt áll, az 1910. év végén 180.166 korona 59 fillér volt. Egyben azt is jelzem tisztelettel, hogy b. e. Dessewffy Sándor csanádi püspök hagyatékának tárgyalása rövid időn belül befejezést nyer, s így a végrendelet IV. 16. pontja szerint ugyancsak az Aradon építendő második plébánia-templomra hagyott 40.000 korona rendeltetésének nemsokára átadatják. Ezek előrebocsátása után azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulok Arad Város Nemes Közönségéhez, hogy engem a kezelése alatt álló plébánia-templom-alap jelen állapotáról, valamint arról értesíteni sziveskedjék, hogy ez az alap ez idő szerint hol és milyen biztosíték mellett van elhelyezve? Arad szab. kir. Város Nemes Közönsége természetesen fogja találni, ha ezuttal Arad város sok ezernyi katolikus hívője, ha nemcsak az országos katolikus, de az általános országos közvélemény velem együtt felteszi a kérdést: mikor épül fel valahára ez a második plébánia-templom? Arad város az 1834. április 12-én kelt szabadalmi levél erejével Aradon a katolikus egyház felett kegyuri jogokat és kötelességeket nyert. Eme szabadalmi levél 7. pontja így hangzik: „...tengedjük a városnak a kegyuri jogot... a terheket, valamint ha a tanács és a község az idők szükséglete szerint a jövőben új templomok emelését elhatározná, az ehhez szükséges költségeket a városi pénztárból tartozik fizetni.”

Bold. Lonovics József püspök már 1846. december 14-én megkereste Arad városát, hogy kegyuri kötelezettségéből kifolyóan a második plébánia-templom felépítse. S Arad Város a következő év április 28-án tartott üléséből 1892. szám alatt azt válaszolta a püspöknek: „A megpendített kérdés egész községünknek nemcsak általános visszhangra talált, de az már rég ápoltt forró óhajátunk újbóli felélesztése mellett közérzelem és egybehangzó akarral fogadtatott.”

Akkor 6288 katolikus hívő volt Aradon, ma számuk megközelíti a 35 ezeret s a lefolyt 74 esztendő dacára az aradi katolikus közönségnek eme „rég ápoltt forró óhajátunk” mind-éddig be nem teljesült — Aradon a második templom mindmáig fel nem épült.

Jól ismert események előadásának megismétlésébe bocsátkoznám, ha elmondom, hogy Arad városa a fentiekben tisztelettel vázolt lelkes hangulatának hatása alatt, egyes polgárok adakozása mellett templomépítési alapot létesített. Es régi fájó sebek felszakgatásával foglalkoznám, ha részletesen elmondom, hogy Arad városa ezt a templomalapot a hatvanas évek folyamán hódolati ajándék, bandérium, az olasz háborúban 60 önkéntes huszár felszerelési stb. költségeire fordította.

Nem foglalkozom ezekkel a történeti visszaemlékezésekkel, hanem csupán annak megállapítására szoritkozom, hogy a katolikus hívőknek a lelkiekben való ellátása azon mód és eszközök szerint, amint jelenleg folyik, többé fenn nem tartható.

Arad város óriási területén 35 ezer róm. katolikus hívő van elszórva az értelmi s a lelki szükségletek képzelhető különféle fokozatain, a megélhetési viszonyok teljes különbözőségeiben, sőt részben az anyanyelv által is egymástól elválasztva. S ennek a beláthatatlan nagy hívő seregnek lelki gondozásáról egyetlen plébánia, a minoriták plébániája gondoskodik. Ez a szerzet is csak ideiglenesen vállalta magára ezt a feladatot, addig t. i. míg a csanádi püspök oda világi papokat nem küld, — ezek az 1752. augusztus 18-án kelt udvari kamarai rendelet szavai.

Aradon egyetlen plébániáról, már csak a nagy kiterjedés miatt is a lelki ellátás külső cselekedetein, funkcióin kívül egyéb kielégítő lelkipásztorkodás el nem képzelhető.

Aradon az egyetlen templomban, részint mert ez is csekély térfogatu, részint, mert a hívő nép zöme több kilométernyi távolságban lakik a templomtól, a katolikus hívőknek csak

egy töredéke vehet részt az ünnep- és vasárnapi istentiszteleten és részesülhet a vallás vigasztalásaiban. A jószándéku minorita-atyák elmondják a szentmisét, kiszolgáltatták a szentsegeket, eltemetik a holtakat, de a feladat óriási erejénél fogva képtelenek arra, hogy a modern lelkipásztorkodás eszközeit igénybe vegyék. fizikai lehetetlenség reájuk nézve, hogy a gyári üzemekben elfoglalt munkások, a mindennapi kenyérért nehéz csatákat vívó emberek lelkeihez férközzenek, és megismertessék őket az Egyház tanaival, oktatásaival és vigasztalásaival, valamint visszatartsák őket attól a táborától, a hol hangzatos jelszavak mellett az Isten, haza és nemzet fogalmát az áldozatok lelkében elsorvasztani iparkodnak.

Mélyen Tisztelt Közönség! Kétségen felül áll, hogy a város szabadalmi levelének fent tisztelettel idézett rendelkezése szerint az új plébánia-templom felépítése s az új plébánia szervezése Arad város kötelességét képezi. Hogy ez az időpont már régen elérkezett, ezt a Város határozatai 74 esztendő óta ismételtlen és ünnepélyesen kimondották. Elénken ott él ez a felfogás az aradi hívek lelkében, kiknek szájából ismételtlen hallottam a panaszt: Aradon van gör. kel. székesegyház, püspök, seminárium — a 35 ezernyi róm. katolikus hívő részére pedig nincsen templom, mert ez a minorita atyák temploma, a plébánia élén egy szerzetesatya áll plébánoshelyettesi minőségben, ki onnan bármikor elmozdítható.

Ezek után hivatkozom Arad város szabadalmi levelének kötelező rendelkezésére, hivatkozom azokra a nagyértékű királyi haszonvételekre, melyeket a város a kegyuri terhek ellenében nyert; hivatkozom arra a kegyeletlen érzésre, melyet Arad város Nemes Közönsége apáinak elhatározása és hozott pénzbeli áldozatai iránt tanusít; és mindenek felett hivatkozom arra a kiáltó lelki szükségletre, melyet templomok és lelkipásztorok hiányában az ipartelepeken, műhelyekben, gyárakban és egyebütt elszórt róm. katolikus hívők sok ezrei szenvednek. S ezek után tiszteletteljesen kérem Arad Város Nemes Közönségét, hogy az új plébánia templom építését s a plébánia szervezését a már is rendelkezésre álló anyagi eszközök igénybevétele mellett elhatározzon és eme határozatot, mint a régi tartozás lerovását s a kiáltó szükséglet kielégítését, mielőbb végrehajtani sziveskedjék.

Tudom, hogy Arad városa súlyos terhekkel küzd; ámde más kegyuri városok ugyanily viszonyok között élnek és elismerésre méltóan teljesítik kegyuri kötelességeiket. S én lelkem egész meggyőződésével vallom, hogy a mit Arad város Nemes Közönsége Isten dicsőségére, a hitélet fellendítésére, az erkölcsök javítására s a kultúra terjesztéséért úgy az ifjuság nevelése, mint a felnőttek irányítása érdekében áldoz, ezt az áldozatot önmagáért, Arad város jövőző fejlesztésére, javára és dicsőségére hozza.

Temesvár, 1911. február hó 6-án. Csernoch János. csanádi püspök.

Amit Műlek Lajos tud.

— A második katolikus templom építésének kérdése évtizedek óta huzódik és nem is annyira az anyagi eszközök hiánya, mint inkább az építés előtt rendezendő kérdések akasztották meg.

Az építési alap ma körülbelül négyszázötvenezer korona, mely a következőképp oszlik meg:

1. Bonnáz Sándor néhai csanádi püspök hagyománya 180.000 korona.
2. Dessewffy Sándor néhai csanádi püspök hagyománya 40.000 korona, továbbá külön adománya 4000 korona.
3. Hívők adakozásából a városi pénztár kezelésében körülbelül 220.000 korona.

De igen sok magán adomány válik esedékessé az építés pillanatában úgy, hogy körülbelül félmillió koronával rendelkezünk, ha elhatározzuk, hogy megkezdjük a munkát.

Csak hogy a kérdés ma egészen másként áll, mint amikor Csernoch püspök a főpásztori széket ez előtt három évvel elfoglalta. Ma már

kilátásunk van arra, hogy Aradon egy hatalmas, monumentális templomot építsünk a kormány támogatásával. Ma már a nyilvánosságnak átadható az, a mi ez előtt három évvel még rejtett titok volt.

Apponyi Albert gróf kéretett magához ez előtt három évvel és az Aradon emelendő második katolikus templomról beszélgetett velem. Kijelentette előttem, hogy a kormánynak szándéka a vértanuk iránti tartozását leréni, még pedig oly formában, hogy az Aradon építendő katolikus templommal kapcsolatosan emel nekik művészi emléket. Minthogy a vértanuk nem valamennyien voltak katolikusok, a templom belsejében ez nem lehetséges. Azonban a kérdés úgy oldható meg, hogy a templommal összefüggően egy díszes oszlopsarnok készíttetnék, melyben tizenhárom fülkében nyerne elhelyezést tizenhárom szarkofág.

— Ezt a tervet — mondotta Apponyi — természetesen ő felsége elé kell terjesztenem és mert az ő beleegyezése kell arra, hogy az ehhez szükséges félmillió korona a költségvetésbe felvéttessék.

— Apponyi — folytatta Mülek — beváltotta ígéretét. Előterjesztette az ügyet a királynak, aki azt nem ellenezte és megjegyzés nélkül tudomásul vette. Ugy tudom, hogy a koalíciós kormány tervét a Khuen-Héderváry kormány is magáévá tette és csak az állam pénzügyi helyzete gátolta abban, hogy már az ideai költségvetésbe ezt a tételt beállítsa. A jövő évi büdzséből nem fog hiányozni.

— Az építés kérdését tehát igen hamar el fogjuk intézni — mondotta Mülek dr. Sokkal nehezebb lesz az az előzetesen és okvetlenül rendezendő kérdés: ki legyen az új templom plébánosa?

— Nézetem szerint a legjobb megoldás az lenne, ha a minorita atyák látnák el a plébánosi teendőket, mert ez a hívek legkevesebb megterhelésével jár.

— Aradon háromszáz esztendő óta élnek minoriták és ők látják el a hívek teljes megelégedésére egyházi feladatukat és mint minden kétségen felül álló hazafias rend, mindig tudták mi a feladatuk.

Mellettük szól tehát a háromszáz esztendő múlt, de mellettük szól az az állítólagos szerződéses viszony is, melyben a városhoz állanak.

— Tudomásom van arról, hogy egyházi tényezők ezt kizártnak tartják és a városi templomban világi papok alkalmazását óhajtják. Ennek a kérdésnek minden esetre még az építkezés megkezdése előtt kell tisztázódnia.

— A templom helyére vonatkozólag az a véleményem, hogy a mennyiben a kormány által kilátásba helyezett monumentális épület nem létesülhet és nem kapjuk meg a segínyt az esetben kisebb, de stilszerű templom részére a Ferenc-tér megfelelő. Ha azonban, a mit remélek — az állam megvalósítja a fentebb ismertetett tervet, akkor a Ferenc-tér területe nem hiszem, hogy megfelelő lenne és úgy más helyről kell gondoskodni.

— A plébánia fentartása a várost terheli mint patronust. Az összpolgárság szempontjából azonban azt a megoldást tartom célszerűbbnek, ha a katolikus hívek egyházközséggé tömörülve maguk gondoskodnak a plébánia terheinek viseléséről.

Lócs Rezső nyilatkozata

igy hangzik:

— A templomépítés kérdésével egyidejűleg megoldandó a város szempontjából az a nagyjelentőségű kérdés is, miként fundáltassék a plébánia? A városra a plébánosi állás szer-

vezése évi tizezer korona kiadást jelent, mert nemcsak plébánosról, hanem káplánokról is kell gondoskodni.

— A legméltóbb és legmegfelelőbb megoldás az én véleményem szerint az, ha a hívek maguk gondoskodnak papjaik eltartásáról. Tehát ismét égetően aktuálissá vált az aradi autonóm katolikus hitközség megalakítása. Ha más felekezetek tagjaiknak önkéntes megadóztatása útján megtudják oldani az ilyen kérdéseket, akkor semmi sem gátolhatja a katolikusokat abban, hogy hasonló módon cselekedjenek.

Az egyforintos alkonya.

— Kétkoronások készítése. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 9.

Elérkezett a forint alkonya is. A pénzügyminiszter ma törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé, mely szerint az egy- és ötkoronás érme mellett ezután kétkoronás ezüstpénzt is verjenek. Természetesen az egyforintos ezüstpénzt bevonják. A törvényjavaslat szerint egyelőre mindössze 15 millió korona ára kétkoronást vernének. Ezenkívül azonban a forgalomban levő 60 millió darab egykoronáson kívül még 30 millió darab egykoronást vernének. A kétkoronásokat 835 ezredrész ezüstöt és 165 ezredrész rézet tartalmazó ötvözetből veszik. Egy kilogramm ötvözött ezüstről 100 darab kétkoronást vernek. A kétkoronás súlya 10 gramm, átmérője 27 milliméter lesz. Címlapjára őfelsége mellképe jön az egykoronásokon alkalmazott körirattal. A pénz hátlapján lebegő angyalok által tartott magyar korona lesz.

A korona alatt koszorúba foglalva az értékjelzés: „2 korona” és a veretés évszáma. A kétkoronások karimája sima és rajta mélyített betűkkel e szavak lesznek: „Bizalmam az ősi erényben”. Egyébként nagyon érdekes a törvényjavaslatnak az a pontja, amely elrendeli, hogy a jövőben a magyar szent korona országainak egész területén a kereskedők és iparosok a közönséggel szemben csak a koronaértékben való számításat használják.

Tilos ennél fogva más, mint a koronaértékben való számítás használata ajánlatokban, számlákban, jegyzékekben, számadásokban, árjegyzékekben, hirdetésekben és a nyilvánosságnak szánt egyéb közleményekben, továbbá kirakatokban, üzlethelyiségekben, kiállításokon, vásárokon és hasonló alkalmakkor.

Aki a tilalom ellen vét, kihágást követ el és az illetékes járásbíró által 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Lukács László pénzügyminiszter egyidejűleg törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé a kétkoronás pénzzel kapcsolatban az Ausztriával kötött érme- és pénzrendszer szerződés megszüntetéséről.

E törvényjavaslat szerint a kétkoronásokból egyelőre az egész monarchiában 50 millió korona értékű verendő. Ebből Magyarországon vernek 15 millió korona értékűt, Ausztriában 35 millió korona értékűt. A két pénzügyminiszter a kétkoronások veretése céljából az Osztrák-magyar Banktól az ellenértéknek törvényes fizetési eszközökben való lefizetése mellett együtt 50 millió korona ezüst egyforintost fog átvenni; 15 milliót a magyar és 35 milliót az osztrák pénzügyminiszter. A már az egész monarchiában forgalomban levő 200 millió darab egykoronáson felül mindkét államban még száz millió darab egykoronást fognak verni. A magyar korona országai 30 milliót, Ausztria 70 milliót.

Vizsgálat

az aradi betegsegélyző pénztárban.
(Hlavács Kornél vizsgálóbiztos nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

A múlt hét óta a magyar királyi munkásbiztosítási hivatal az aradi betegsegélyző pénztár legfelső hatóságának megbízásából Hlavács Kornél miniszteri titkár-bíró hivatalvizsgálatot tart az aradi pénztárban.

A főorvosválasztási harcból keletkezett ellentétek azt a benyomást keltették az állami munkásbiztosítási hivatalban, hogy az elnökség, igazgatóság és pénztár nyugodtsága szenved az áldatlan küzdelem miatt és hogy az intézmény megszilárdulásának hátrányára van, ha a továbbfejlesztés feltételeinek megteremtése helyett személyes torzalkodás kap lábra.

Hlavács Kornél vizsgálóbiztos alábbi nyilatkozatából kitűnik, hogy maga a fórum is tulajdonképpen akarja segíteni az aradi pénztárt eme gyermekbetegségen és valószínű, hogy a főorvosválasztás megsemmisítésével alkalmas ad a további egyetértő munkálkodásra.

Természetes, hogy a legfőbb állami felügyeletet gyakorló hivatal, amikor az aradihoz hasonló kiélesedett harcot lát kötelességének tartja kutatni azt, vajjon e küzdelem nem az egész pénztári szervezetre kiterjedő beteges állapotnak kifolyása-e? A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy egyes kérdések körül csak akkor fejlődik ki hasonló áthidalhatlannak látszó ellentét, ha huzamosabb időn át lappangott és különböző kérdésben keletkezett ellentétek kerülnek kitorásra.

— Az ismételt lejtóvetelt mi magyarázza meg? — kérdezte munkatársunk.

— A második aradi tartózkodásom tulajdonképpen az elsőnek folytatása. A mennyiben én csupán a hivatal másodelnökének informálása végett utaztam fel Budapestre és vissza azonnal azért nem jöhettem, mert Budapesten az influenza ágyba döntött. Aradi kiküldetésem célja a pénztár ügy- és vagyonekezelésének megvizsgálása, a mely munkában Takács Béla miniszteri szanctus segédkezik. A pénztárnak ily megvizsgálása tekintettel arra, hogy a pénztári ügykezelés még országosan egyáltalán rendezve nincsen — huzamosabb időt vesz igénybe. Különösen, hogy a központ vizsgálatán kívül a bizalmi férfiak működését is vizsgálat alá vesszük. Néhány nap alatt azonban remélem, hogy a vizsgálatot be fogjuk fejezni, különösen, ha esetleg az országos pénztár is kiküld valakit, hogy a vizsgálatnál segítségemre legyen.

— Nincs-e összefüggés a főorvosválasztási harc és a mostani pénztári vizsgálat között?

— Erre a kérdésre leghelyesebb, ha indirekt válasszal felelek.

— Talált-e miniszteri titkár-bíró ur ilyen lappangó ellentéteket?

— E kérdésre még korai lenne válaszolni. Egyes jelenségeket láttunk ugyan, amelyek kedvezőtlen benyomást tesznek a vizsgálatra, a vizsgálat azonban még folyamatban van és még nem lehet tudni, vajjon a jelek nem oszlanak-e?

Nagyjából a pénztári tisztviselők a helyzet magaslatán állanak, a részletekig keresztül vitt munkamegosztás lehetővé tette, hogy az ügymenet zökkenések nélkül bonyolítottassék le. A részletekbe ható vizsgálat folyamatban van.

— Remélhető-e az, hogy a főorvosi kérdés az egymással ellentétben álló mindkét csoportra nézve kielégítő és megnyugtató módon nyer megoldást, vagy pedig az egyik csoportnak akarata fog érvényesülni?

— Amint azt az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában már megírta, megkísérletem a kérdést úgy megoldani, hogy a pénztár igazgatósága kebelében most fennforgó ellentétek ezen rendezéssel együtt megszűnjenek. Tárgyalásain közepette azonban oly nehézségekre akadtam, amelyeket csak a legnagyobb orvos — az idő — gyógyíthat, illetve szüntethet meg. Lehetséges, hogy amire a főorvosi állás betöltése aktuális fog válni, ezen akadályról már mint megszünt bajról beszélhetünk.

— Ebből azt kell következtetni, hogy a legutóbbi főorvosválasztást a magy. kir. munkásbiztosítási hivatal meg fogja semmisíteni.

— E kérdésre mint fegyelmezett hivatalnok ember csupán azzal a kéréssel válaszolhatok, hogy sziveskedjék bevárni a hivatal döntését, amely a legközelebbi napokban, remélhetőleg egy héten belül le fog érkezni. Mostanáig azért késett, mert a hivatal másodelnöke és helyettese is betegség folytán akadályozva volt. A döntésnek én elibe nem vághatok.

Mindenesetre kívánatos lenne az, hogy amennyiben ezen állás új választással töltenék be az igazgatóságba ülő munkaadók és munkavevők kölcsönös megértéssel intézzék el ezt a fontos kérdést. A megválasztandó főorvosnak az én véleményem szerint olyan egyénnek kell lennie, akiben úgy a munkaadók mint a munkavevők feltétlenül megbiznak.

A főrendiház ülése. A főrendiház ma délután 12 órakor ülést tartott Csáky Albin gróf elnöklete alatt. Az elnöki előterjesztések után az igazoló bizottság terjesztette elő jelentését a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazítása tárgyában. Bejelentették az újonnan kinevezett főrendeket, valamint az újonnan megválasztott horvátországi főrendeket is. Ezután a delegációba megválasztották új horvát tagnak Draskovich Iván grófit.

A bankvita. Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülése után Justh Gyula felkereste Berzeviczy Albert házelnököt, hogy vele a bankstatutumok tárgyalásának módjáról értekezzen. Berzeviczy előadta, hogy eddig háromféleképpen tárgyalták a bankalapszabályokat; legutóbb pontonként. Justh Gyula pártjának határozatára támaszkodva feltétlenül ragaszkodott ahhoz, hogy a bankalapszabályokat pontonként tárgyalják. Berzeviczy és Justh holnap folytatják a tanácskozást de úgy látszik, hogy a kormánypárt és az ellenzék összetűzését nem lehet elkerülni ebben a kérdésben. — Justh Gyula után Lukács László kereste fel a házelnököt.

A közös külügyminiszter kihallgatása. Budapestről jelentik: Aerenthal közös külügyminiszter ma délután kihallgatáson jelent meg a királynál. A kihallgatás másfél óra hosszat tartott.

A kimagyarozott bomba. Budapestről jelentik: A képviselőház folyosóján Lukács beszéde után az ellenzéki képviselők hosszasan tárgyalták a miniszternek a bombákról tett kijelentését és végtére is úgy fogták fel a kijelentést, hogy abban a koalíció miniszterei és államtitkárai ellen rejlik gyanúsítás. Ezzel kapcsolatosan a Budapesti Naplót illetékes helyen felhatalmazták a következők kijelentésére:

Minthogy a parlament folyosóján ma Lukács pénzügyminiszternek a bombákról tett kijelentését úgy értelmezték, mintha Lukács a koalíciós kormány volt minisztereire és állam-

titkáira célzott, volna autentikusan felhatalmaztak bennünket annak a kijelentésére, hogy a miniszter ezt nem ezzel a tendenciával mondotta.

TÖRVÉNYKEZÉS

A drága kalabriász-parti.

— Tárgyalás az aradi járásbírószágon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

A falu sokkal lassub léptekkel fejlődik, mint a város. Ez a háramaradottság minden téren mutatkozik. A kártyázásnál is. Mialatt mi városi emberek azon törjük a fejünket, miként tudnánk új és új figurákat kitalálni az alsónál, mert a szász, a togo, a szőrös majom, az uhu, a negyvennégyes és a Fedák Sári már nem elégíti ki igényeinket, az alatt a falun, amely mindenben konzervatív makacssággal ragaszkodik a hagyományokhoz, még felsős kalábert játszanak. És nem kettősben, hanem négyesben.

Egy ilyen párti folyt le pár héttel ezelőtt Ujpanáton Folker Mihály mészáros, Kempfer Ferenc tanító, Pléh András birtokos és Zölner Pál kerékgyártó mester között.

A játék menete igen változatos volt, de legérdekesebb fordulatot akkor vett, amikor Zölner felvette zöldre.

— Megkontrázom, még ha be'ehalok is, mondotta a mészáros és berebegte a kontrát.

Zölner nem szólt semmit és megnyerte a partit. Legalább is azt mondta, hogy hetvenháromja van. A partnerek ezzel szemben csak hetvenkettőt tudtak felmutatni. A mészáros azonban bizalmatlankodott.

— Madd lám csak azt a paklit — mondta és az ellenfél kártyája után nyult. Zölner azonban gyorsan összezsapta a kártyákat.

— Vagy urak vagyunk, vagy nem. Ezt, nem tűröm.

A többiek azonban rátámadtak, elvették a kártyáját és megszámlálták, kiderült, hogy Zölner ur tévedett, mert csak 66-ja van. A mészáros dühbejött.

— Így nem játszunk. Kioltotta és olyan pontot adott Zölnernek, hogy az leesett a földre és felrepedt az arcbőre.

A játék persze abbanmaradt és a kerékgyártó elszaladt a doktorhoz vizum repertumért. Aztán bejött Aradra és könnyű testisértés miatt feljelentette a mészáros, akit ma Zih járásbíró harminc korona pénzbüntetésre és a költségek megfizetésére ítél. A fatá is kalábert párti az ujanáti mészárosnak épen 57 koronájába került.

§ **Új ügyészi megbízott.** Tompa Gyula dr. körösbökényi járásbírósi jegyzőt az igazságügyminiszter ügyészi megbízottá nevezte ki a körösbökényi járásbírószághoz.

§ **Halál a táncmulatságon.** A múlt év októberének egyik vasárnapján hajnaltájban véres gyilkosság történt Feketegyarmaton, Hacker Béni korezmájában. Táncmulatság volt, amelyen a falu egész fiatalsága részt vett. Ott volt a két régi ellenfél is Tüsér Lajos és Nagy János, akik mindketten egy lány körül forgolódtak. A mulatság hajnalig tartott, amikor Tüsér egyik barátjával hazafelé tartott. Nagy János az apja Nagy András, továbbá Szöllösi János és Juhász Sándor utána eredtek és a korezmától nem messze ólmos botokkal és vasvillákkal agyonverték a szerencsétlen embert. A gyilkosság után elmenekültek, de ez nem segített. A csendőrség másnap letartóztatta a gyilkos legényeket, akik ellen az aradi ügyészség szándékos emberölés büntetése miatt emelt vádat. Ma volt ez ügyben az esküdtszéki tárgyalás az aradi törvényszéken. Ítéletet azonban csak holnap hoznak.

Halál a képviselőházban.

— Mayländer Mihály fiumei képviselő elhunyt. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 9.

Tragikus esemény színhelye volt ma délután a magyar parlament cifra pslotája. Hirtelen támadt rosszullet után meghalt a képviselőházban Mayländer Mihály, Fiume város országgyűlési képviselő.

Mayländer ma délelőtt fél tizenegykor ment föl a képviselőházba a Szavoy-szállóból. Vidám volt és frissnek látszott.

— Egészen jól érzem magam — mondta — amióta a bankvita folyik. A vita alatt kitűnően pihen az ember. Szeretném, ha még legalább 4 hétig eltartana a vita, akkor legalább teljesen kipihenve mehetnék haza.

Fél órát időzött a folyosón, amikor megszólította Hajós Kálmán képviselőt.

— Hva sietsz? — kérdezte Hajóstól.

— Megyek a kereskedelmi miniszteriumba Budára.

— Nagyszerű, — szól Mayländer — legalább engem is elviszel a kocsidon. Nekem is dolgom van a miniszteriumban Hollán és Ott miniszteri tanácsosoknál.

Átment a két képviselő a kereskedelmi miniszteriumba, ahonnét csak délután tértek vissza. Az utban feltűnt Hajós, hogy Mayländer nagyon erősen köhög.

— Talán valami bajod van? — kérdezte tőle.

— Nincs. Csak nagyon elővett ez az átkozott köhögés. Azt hiszem hamar elmúlik.

Közben a parlamenthez értek. A kapuban találkozott Békási Jenő hírlapíróval, akit szakadozott hangon arra kért, hogy fogja meg, mert összeesik.

Békási átkarolta a beteg képviselőt, aki fuldokolva kapkodott levegő után és bevitte karján a ruhatárba, ahol leültette. Rövidesen megjelent Alföldy Béla dr. a képviselőház orvosa és Viroztek Győző dr. mentőorvos, akik mesterséges légzést alkalmaztak, azonban már nem segíthettek, mert Mayländer alig hogy az orvosi szobába vitték, kiszívott.

A Házban gyorsan terjedt el a tragikus haláleset és mindenkit mélyen megdöbbentett. A hír épen Andrassy beszéde alatt terjedt el és Szüllő Géza nyomban felment Kabos Ferenchez az elnöki emelvényre jelenteni a dolgot, kérvén, hogy a tragikus esetre való tekintettel függesse fel az ülést. Azonban e pillanatban állott fel Lukács László pénzügyminiszter, hogy válaszoljon Andrassy-nak s így az elparentálás későbbre maradt.

Mayländer holttestét darócköpenybe burkolták s ruháját átkutatták. 750 koronát és két negyed osztályosjegyet találtak nála. Angyal József háznagy azonnal intézkedett, hogy a tragikus esetről értesítsék Mayländer családját.

Az elhunyt képviselő, aki szegény zsidó családból származott, nagy szerepet játszott Fiume közéletében. Negyvennyolc éves volt. Középiskoláit Fiumében végezte, majd a budapesti egyetemen jogot tanult. 1890-ben Budapesten letette az ügyvédi vizsgát és Fiumében megnyitotta ügyvédi irodáját, amely a legkeresettebb volt a magyar tengerparti városban. Bekerült a representancába. 1879-ben az olasz magyar villongások idején erősen megnőtt népszerűsége s Ciotta helyébe őt választották meg podesztává. Évekig volt Fiume polgármestere, azután ismét ügyvédi gyakorlatot folytatott. Ezen az országgyűlésen Fiume őt küldte a képviselőházba munkapárti programmal.

ROMÁN JELMEZBÁL.

— Estély a Fehér Keresztben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

Aki ma este úgy tíz óra tájban benyitott a Fehér Kereszt villanyfénytől ragyogó nagytermébe, bizonyára meghökkenve rázta meg a fejét. Mi ez? Álom? A karzaton a katonazene vígan húzta a „Cigányszerelem” keringőjét, fehér ingmellek ragyogtak ki a fekete szmokingokból és a frakkokból és a terem bosztonozó párokkal volt tele. Ez mind nem esodálatos. A frakkok, a boszton és a „Cigányszerelem” keringője a villanyfény és a parfümtől terhes levegő mind hozzátartozik egy előkelő mulatsághoz. De hogy jutnak a „Fehér Kereszt” előkelő termébe a fehér katrincás, piros kendős, báránypőr bekecetes, villogó szemű román fáták, a román népviselet százféle vállfájában, akik olyan keccesen bosztonoztak jobbra-balra, mintha világeletükben soha mást nem csináltak volna a kétlépéses bájos táncnál. Ez nem lehet más, csak álom. Az ember megdörzsöli a szemét és felébred belőle.

De nem óbédelt fel. A fáták megmaradtak fátáknak, a fehér-fekete himzett szoknyák nem változtak át prémszegélyes bál-toaletté, az ezüstpénzek vígan csörögtek a fehér nyakakon és a simára lefésült fejek, amelyekben kiválóan érvényesült a színes pántlika, meg az ezüst ráf, nem öltöttek diaboló meg turbán alakot. A fáták megmaradtak fátáknak legalább erre az egy mesebeli éjszakára, mely ezerféle színből ragyogott és gazdag pompával üdítette fel a néző lelkét. Amint a népfantázia ezer éven át kitalált, az mind együtt volt a maga ragyogó nagyszerűségében. Holnapra persze nem marad semmi sem belőle. A katrincák elkerülnek a „fotá”-kat benaftalinozzák és az ezüst nyakláncokat a színes gyöngysorokat bezárják az ékszerkaszettába. A holnap déli korzón ismét turbánok és Paquin kalapok jelennek meg a lehetetlenül szűk szoknyákkal a magas francia cipősarokkal és a román fáták egy évre pihenni térnek.

A „Fehér Kereszt” nagytermében ma este rendezte az aradmegyei román nőegyesület ez évi jelmezbálját, amelyre nemcsak a megyéből, de az ország minden részéből, sőt Bukarestből is számos érdeklődő jelent meg. A terem, melyet román szövött szőnyegek és kendők százai díszítettek, szorongásig megtelt a résztvevőkkel. A hölgyek kivétel nélkül nemzeti viseletben jelentek meg, de volt négy-öt ur is, aki bockort, halina nadrágot, bőrtüszőt, fehér himzett inget és magas báránypőr süveget öltött erre az alkalomra. Mikor tíz óra felé Nagy Károly zenekara rázendített a „Nu me abandona” dallamára, a teremben alig lehetett mozogni. És egyre jöttek a szép román nők kifogyhatatlan sorban. Hátszeg, Sikula, Torontál, Bánság, Tölgyes, Szolnokdoboka, Felsőmagyarország, Románia népviseletei mind-mind megjelentek. Fekete, fehér és vörös színekkel telt meg a levegő és a szem nem győzött betelni a tarka-barka szivárványban, amely a termet betöltötte.

A jelmezek.

A jelmezekben az idén a tölgyesi viselet vezetett. A hölgyek közül 15-en viselték ezt a jelmezt, amely egészen szűk, a mostani divatnak megfelelő szoknyából és vörös himzésű fehér ingvállból áll. Ez a kosztüm az alakot különösen előnyössé teszi. Sok kedvelője akadt a „padureánka” jelmezeknek is, amely pedig ritkaság, mert az ehhez szükséges szövetet egyedül Hunyadmegye két, a hegyek között elrejtett kis községében Cserbel-ben és Roksányon

készítenek. Járatlan utakon lóháton száz és száz kilométert kell megtenni, hogy az ember a „padureánka” hazájába eljusson. A román hölgyek azonban úgy látszik nem sajnálták meghozni ezt a nagy áldozatot, mert közülük nyolcan jelentek meg ebben a kosztümben. Sok kedvelője akadt az erdőháti viseletnek is.

Néhány megkapóan szép jelmezt bejegyeztünk és itt adjuk a leírásukat:

Oncu Miklósné karánsebesi Zagusen vidéki jelmez. Fehér szoknya fekete himzés, ugyanilyen ing. Bizantin fejdísz pénzből és virágokból.

Barbu Florica: Almási jelmez. Fehér rojtos szoknya, fehér ingváll színes himzéssel, gazdag ezüst díszítéssel, bordó öv, piros selyem kendő színes rojtokkal.

Dr. Erdélyi Miklósné (Szászváros) Erdőháti (Hunyadm.) jelmezben. Fehér szoknya fekete himzéssel. Fehér ing dus fekete és piros himzéssel. Antik öv. Fekete kötény. Arany lánc, fehér fejdísz.

Boku Szeverné: Fehér ezüsttel himzett ing, dus himzésű szoknya. Felül „fota”. Dus arany, ezüst és piros-kék himzés. Fehér apácászorú himzett fátyol.

Dr. Burdea Tivadarné (Boroszló) kumpulungi (Románia) jelmez. Fekete ing és szoknya aranyos himzéssel. Fekete antik fóta.

Ciorán Florica. Tölgyesi jelmez. Fehér ing színes himzés, fehér szoknya. Széles bordó öv oldalt felhajtott fota. Piros kendő.

Negrilla Euzsenia (Nagyszeben). Szelistyei népviselet. Fehér szoknya és ing, fekete himzés, fehér bőrbekecs, színes himzés. Rövid fehér fátyol.

Iszpravnice Szever dr. né Sistaroveci viselet. Fehér szoknya, fehér ing, piros himzéssel. Oprég. Elöl fekete bársony kötő arany himzéssel. Ezüst pénzekből összeállított szfinx-szerű fejdísz. A nyakban arany pénzek.

Pop C. István dr.-né Szamosvidéki viselet. Fehér szoknya, fehér ing, piros himzés. Fekete kötő, beleszőtt színes motívumokkal. Fején barna kendő. Booskor, rézveretű szíjakkal.

Popovic György dr.-né (Kisjenő). Romániai, jasztoveci jelmez. Fehér ing vörös himzéssel, vörös fóta ezüsttel beszöve. Ez a kosztüm általános feltűnést keltett.

Bontescu Viktor dr.-né (Hátszeg). Fehér ing, fekete himzés, fekete kendő arannyal beszöve. Nyakon három sor színes gyöngy.

Veliciu Romulusz dr.-né Tölgyesi kosztüm, Karabás Romulusz dr.-né (Temesvár) Romániai jelmez. Fehér arany himzésű szoknya, fehér vörös himzésű ing, arany fota piros fejdísz. Nyakán gyöngyök.

Szekula Akszentné (Világos) Iaz-i (Karánsebes) népviselet. Fehér szoknya, fekete himzés, fekete dus himzésű katrinca ezüst-arannyal. Sötét bordó fejkendő hátrakötve. Ez a kosztüm Bukarestben díjat nyert.

Pakurár Aurélie, Boicai (Hunyadm.) viselet. Fehér szoknya és blúz fekete himzéssel. Fekete bőr-öv szép motívumokkal. Bőr-övön négy sor rézgomb. Fekete-sárga szövésű kötény.

Bonts Flóra, Erdőháti viselet.

Ursu Aurélie, Tölgyesi jelmez.

A tánc.

Tíz óra után vette kezdetét a tánc, amely a reggeli órákig tartott. A „Hora” nevű nemzeti táncal kezdtek, amelyben majdnem valamennyien résztvettek. Mindig kisebbedő négy kört alkottak. A tánc nemes ritmusa általános tetszéssel találkozott. A legjobban a „Caluserul” tánc tetszett. Ez egy ősrégi, a római időkig visszanyúló pásztortánc, amelyet tizenhárom fiatalember lejtett. A táncrend itt következik:

Szünet előtt:	Szünet után:
Hora	Sirba
Vals - Boston	Vals - Boston
Cuadril I.	Romana
Ardeleana	Vals - Boston
Vals - Boston	Cuadril II.
Caluserul	Ardeleana
Caluserul - Baluta.	

Az est résztvevői:

Urhölgyek: Triff Aurelia (Somoskesz), Csungán Arzéné, Oncu Miklósné, Bocu Szeverné, Szavu Szilárdné, Balán Szabina (Zsobely), Balán Heléna (Temesvár), Bocok Ágostoné (Kisjenő), Ursu Juliána, Goldis Lászlóné, Nyamecu Jánosné (Kisszentmiklós), Coleriu Zakariásné (Kurtios), Sebesán Anasztazia (Székesut), Lole Istvánné (Moroda), Paskue Lukrocia (Kolozsvar), dr. Jakob Lázárné (Bucsun), dr. Gilezán Liviuszné (Módos), Kádár Szilvia (Nagyszentmiklós), Montani Jánosné, Tatu Jánosné, Mihulin Miklósné, öz. Avram Lászlóné, Barbu Efraimné (Lippa), Moldován Efraimné (Pécska), dr. Barburán Szeverné (Borosjenő), Muntyan Jánosné (Lippa), Botis Tivadarné, dr. Pop C. Istvánné, dr. Ursu Jánosné (Radna), Pántos Jánosné (Monorostia), dr. Burdán Tivadarné (Borosjenő), Karabás Romuluszné (Temesvár), dr. Bontescu Viktorné (Hátszeg), dr. Velics Romuluszné, Vasziton Péterné, öz. Vuja Györgyné, Román Rafilla, dr. Tisu Tiberiuszné (Brád), öz. dr. Patrán Jánosné, dr. Muresán Györgyné (Belényes), dr. Popovic Györgyné (Kisjenő), Dirloa Lászlóné (Szentye), Herbay Gyuláné, Goldis Lászlóné, dr. Iszpravnice Szeverné, Floreszku Mária, dr. Erdélyi Istvánné (Szászváros), Iszpravnice Lioniszné (Kurtios), Lázár Kornélné, Ardelean Jánosné (Borosjenő), dr. Nikula Jánosné, Raicu Sebóné, Mladin Emila (Ottlaka), Jancu Constanza, Bonts Flóra, Sztójku Helén, Jancu Aranka (Ziránd), Ciorán Ibolyka (Bucarest), Pécskán Szilvia (Szelistye).

Urleányok: Tatal Viktoria, Botioc Sofia és Flóra (Kisjenő), Pintér Emília (Miske), Patrás Ida (Soprós), Popov Emília (Monyoró), Ursu Lukrécia (Pécska), Kosztina Valéria (Józás), Sebesán Kornélia (Székesut), Roheán Florica (Giroda), Lázár Valéria (Ternova), Bogya Regina, Bogdán Mariska és Emma, Nyamecu Szilvia (Ágris), Muresán Kamilla (Belényes), Varka Erzsi (Homorod), Evucian Heléna (Lippa), Triua Leticia, Negirla Vergilia, Sumanie Ilie, Vuculescu Anutia (Soprós), Negula Eugenia, Balu Szilvia (Radna), Mezun Ilona, Kriszán Florica, Avram Helén, Babu Livia (Lippa), Ursu Viola és Szidonia (Kurtios), Szekula Szofia és Kornélia, Papp Auna (Világos), Barbu Florika (Karánsebes), Popescu Tina (Korbu), Gerla Ilona (Karácsonyliget), Ursu Viola és Szidonia (Turdesd), Pántos Kornélia (Monorostia), Bardán Aranka (Borosjenő), Popovits Zsenu, Osorogáru Aranka (Pécska), Dimitroszku nővérek, Patrán Viktoria, Muresán Kamilla stb.

Az estélyen Arad és a környék számos előkelő társadalmi szereplője jelent meg, közöttük néhány országgyűlési képviselő is. A po pás jelmez-estély sikeréért Oncu Miklósnét és Bocu Szevernért illeti dicséret első sorban fáradhatlan buzgalmukért és körültekintő munkásságukért. A bálát különben az Aradon felállítandó román polgári leányiskola alapja javára rendezték s e kulturális célra szép összeg gyűlt össze ma este.

VIDÉK.

Tisztújítás Pécskán. Magyarpécska községben ma tartották meg a községi tisztújítást. A választás izgalmasnak ígérkezett, mert Senk Ferenc főbíró az eddigi községbíró vaskalapos maradisága miatt nem is jelölte, a volt bíró pártja pedig nagy előkészületeket tett a választásra. Tizenhat csendőr és nyolc rendőr volt éppen ezért kirendelve a választáshoz, amely azonban Senk Ferenc főszolgabíró vezetésével a legnagyobb rendben folyt le. A bírói tisztségre három jelölt volt: Molnár István, Borsos János és Mezei Kovács János; az utóbbi rögtön a választás megkezdése után visszalépett. Leadtak összesen 264 szavazatot,

ebből Molnárra 173, Borsosra 88, Mezei Kovácsra pedig 3 szavazat esett. Így bírónak 82 szótöbbséggel Molnár Istvánt választották. A többi tisztséget a régiakkal töltötték be. — Holnap Ópécskán történik meg a tisztújítás. Ez elé is nagy kíváncsisággal néznek, mert a népközött a hangulat rendkívül izgatott.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Az obsitos, dalm. A) bérlet.
Szombat: Balkáni hercegnő, operett.
 Rátkay Márton, a Magyar és Király-Színház tagja vendégfellépéssel. B) bérlet.
Vasárnap: Luxemburg grófja, operett.
 Rátkay Márton fellépéssel. C) bérlet.
Hétfő: Hivatalnok urak, szimf. Rátkay Márton fellépéssel. A) bérlet.

* **Elbocsájtják az aradi színházi zenészeket?**
 A P. H. írja: A vidéki színházaknak sok bajt okoz, hogy nehezebben kapnak, vagy egyáltalában nem kapnak katonai zenekart, holott azelőtt az operette-előadásokat jóformán kivétel nélkül katonazenészekkel tarthatták civil karmester vezetésével. Ujabban azonban az országos zenészsövetség mozgalma folytán a hadügyminisztérium nem igen engedi meg a katonai zenekarok közreműködését. A miniszterre persze az az érv hat különösen, hogy a katonai zenészek elveszik a polgári muzikusok kenyerét. Ez az érv azonban csak akkor állna meg, ha polgári zenészekben valami nagy bőség volna és polgári zenészek állás nélkül maradnának. Erről azonban szó sincs és a színházgatók elkeseredve panaszkodnak, hogy az országos zenészsövetség valóságos zsarnokoskodik felettük, de amikor zenészt kérnek, hiába fordulnak a különben nagyon agilis vezetőséghez. A színházegyesület közbenjárására most legujabban a közoktatásügyi minisztérium jár közben a hadügyminisztériumnál, hogy méltányosan kezelje a színházgatók katonai zenekar engedélyezésére vonatkozó kérelmét. Az egyesület szerdai tanácsulése előtt Szendrey Mihály elmondta, hogy kénytelen elbocsájtani zenészeit, ezek pedig kénytelenek elmenni, bármennyire meg voltak és vannak egymással elégedve direktor és muzikusok. A szövetség ugyanis egyszerűen ráirt Szendreyre, hogy mekkora gázsit fizessen a zenészeknek és azonfelül a délutáni előadások után külön fizetést szab meg a zenekar tagjai számára. Különösen az utóbbi pontnak nem akarja magát Szendrey alávetni. A zenészek pedig, bár szeretnék, nem engedhetnek, mert a szövetség rendelkezéseivel nem szállnak szembe. (Szendrey jelenleg nincs Aradon és így nem kérdezhettük meg, mennyi a valóság ez ügyben?)

* **Rátkay Márton vendégjátéka.** A Király- és Magyar-színház ismert nevű művésze, Rátkay Márton három napig vendége lesz az aradi színházaknak. Három legjobb szerepét játssza, a *Balkáni hercegnő*-ben Blatzot, *Luxemburg gróf*-ban Basil herceget és a *Hivatalnok urak*-ban Róth bácsit. Rátkay a Balkáni hercegnő szombati próbáján már részt vesz. Az előadás érdekességét emelni fogja az, hogy a vendég új kuplékat énekel.

* **Uj látványosság az Urániában.** Alig ért véget az *Uránia*-színház szenzációkban gazdag utolsó műsora, már ismét alkalma lesz a közönségnek a látványosságok újabb gazdag sorozatát élvezni az Urániában. Pénteken új műsor keretében mutatják be a legfrissebb mozgókép attrakciókat. Kine ismerné a világhírű Münchhausen bárót, a német Hány Jánost, a kinek csodálatos meg nem történt kalandjait mohón faltuk. Ezek a kalandok most a valóságban is megtörténnek. Az ágyugolyón a

holdba utazó Münchhausen báró többé nem fantázia, hanem valóság, azzá tette az ördögös kinematograf masina. Gyermek és felnőttek egyaránt gyönyörködve fogják nézni a pompás felvételt. A természet szépségeiből *Florenzét*, a virágok városát és a Niagara páratlan vízeséseit mutatja be remek mozgókép. A gyávaság című drámát, annak művészi előadását teszi különösen szenzációssá. A főbb szerepeket a párisi Gimnase, az Odeon és a Rejane színház tagjai játsszák. Az új műsor 9 képének előadása ismét két órát vesz igénybe. 175

* **Uj műsor az Apollóban.** Az Apolló-színház holnap, pénteken mutatja be új műsorát, amely változatos összeállítású színes képeivel ismét csak azt bizonyítja, hogy ez a fiatal színház rohamosan fejlődik a maga meghatározott útján. A színház igazgatósága olyan előnyös összeköttetéseket keresett a filmkölesző vállalatokkal, amely lehetővé teszi, hogy az aradi publikum mindig eredeti és a legérdekesebb képek megtekintésének ritka élvezetében részesüljön. Az új műsor slágere egy nagyszabású dráma, amely egy fiatal leány lelki vergődését rajzolja meg mély hatással. A kép címe: *A bankár leánya*. A természetutáni felvételek közül különösen kiemelhetjük a *Modern szárnyas tenyésztés* és a *Salzkammergut* című képeket. Az új műsor humoros részét egy aktuális bohózat, a *Gyógymód 606* után dominálja. De nemcsak a felemlített képek, hanem a műsor valamennyi száma megérdemli a közönség érdeklődését. 177

A kereskedelmi miniszter a koalíció pazarlásairól.

— A magánmérnökök küldöttsége. — Vita a vicinális vasutakról. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Arad, február 9.

A magánmérnökök országos szövetsége ma délután Zielinszky Szilárd dr. műegyetemi tanár vezetésével tisztelgett Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternél.

A küldöttség szónoka hosszabb beszédben arra kérte a minisztert, hogy a helyi érdekű vasutak építésében beállott stagnáció megszüntetése érdekében a régi keretekben és az ország fejlődésének megfelelően engedélyezzenek továbbra is helyi érdekű vasutakat. Az etéren való szünetelés ugyanis a mérnöki kar intellektuális és materiális erejét pihenésre kárhoztatja. Noha elismeri, hogy az 50 százalékos megosztás mellett az államvasut bizonyos áldozatot hoz ezen vasutakért, meg van arról győződve, hogy a helyi érdekű vasutaknak nemzetgazdasági fejlesztő hatása a ráfizetésnél sokkal nagyobb hasznot hoz az államnak. Végül rámutat arra, hogy nemcsak a kész vasutak hatnak fejlesztőleg az országra, hanem a vasutak effektív kivitele is az ipari és munkáskezeket foglalkoztatja. Kéri a minisztert, hogy a már folyamatban levő ügyeket sürgősen intéztesse el. Kijelenti, hogy a szövetség a miniszternek az esetleg felmerülő kérdésekben legnagyobb készséggel áll rendelkezésére.

Hieronymi miniszter a küldöttségnek a következőket válaszolta:

— Tisztelt uraim! Nagyon örülök, hogy szerencsém van az urakhoz, mert nekem már eddig is tudomásom volt azokról a panaszokról, amelyeket a magánmérnökök hangoztatnak. Tudomásom volt arról, hogy a magánmérnökök országos szövetsége és a magánmérnökök egyenként nagyon elégedetlenek én velem. Örülök tehát annak, hogy most alkalmam van ezt az

egész dolgot egymással szemtől szembe megbeszélni. Arról, hogy ma nagyobb köz munkánk nincsen, én nem tehetek. Azt hiszem rövid idő múlva előterjeszhetem a képviselőházban a Duna-Tisza csatorna építéséről szóló javaslatot. Ez lesz azon nagyobb köz munka, amely a legközelebbi időben várható. Nagy elsőrendű vasut építése ezidőszertől nincs tervbe véve. Marad tehát tevékenységre a helyi érdekű vasutak építése és azt hiszem, hogy tulajdonképpen a panaszok a helyi érdekű vasutak körül koncentrálódnak.

E tárgynál állapítsuk meg először is a tényeket. Mivel én tudtam, hogy szerencsém lesz az urakhoz és mert tudtam, hogy mi a panaszuk, összeállítottam a tényeket. Ezekkel kell először tisztába jönni, mert hiszen mindannyian technikusok vagyunk. Az 1910. évben 367 km. helyi érdekű vasutvonalat adtak át a forgalomnak. Az 1910. év végén építés alatt állott, tehát ami majd 1914-ben lesz átadva a forgalomnak 365 km., az 1911. évben tehát kevesebb, mint 365 km. nem lehet, mert ez már mind építés alatt áll. Tárgyalás alatt áll 683 km., a közigazgatási bejárás pedig eszközöltetett 849 km. helyi érdekű vasuton. Megjegyzem, hogy ezen adatok pontosak, tévedés azokban nincsen. Nem felel meg tehát a valóságnak az az állítás, mintha a helyi érdekű vasutak építésénél stagnálás állott volna be, mert ezek az adatok azt mutatják, hogy ezek az arányszámok nagyobbak, mint a tíz év előttié. Nem felel meg a valóságnak, mintha én a helyi érdekű vasutak engedélyezését megakasztottam volna. Erről szó se lehet. Én szigorúan a törvényhez tartom magam, annak intézkedéseitől senki kedvéért el nem térek. A törvény a vicinálisoknak háromféle segélyezést helyez kilátásba. Az állami hozzájárulás 10 százalékig mind maximumig terjedhet; másodsor a postai hozzájárulás; harmadsor az államvasutak önköltségi kezelése. Vegyük sorra ezeket. Az állami hozzájárulás maximumát mindig megadtuk, e tekintetben tehát nem gátoltuk a helyi érdekű vasutak fejlődését. A postai hozzájárulás tekintetében megadtuk mindazt, amit adhattunk. Ott, ahol a postai szolgálat nincs, ott hozzájárulást sem adhattunk. Marad az önköltségen való kezelés és itt van a bajok forrása. Az önköltséges kezelés visszaélései önk előtt ismeretlenek. Az erre vonatkozó szabványos módozat egyik tétele azt mondja, hogy a kezelési illetékek tisztán az államvasutakat illetik. A módozat ezen részét sokáig meglehetősen szigorúsággal betartották. Idők folyamán azonban az történt, hogy a kezelési illetékeket mindinkább lefaragták.

Beszél ezután a miniszter a vicinális engedélyezéseknek más akadályairól is, végül megjegyzi, hogy az orvoslás egyetlen módja a vicinális törvény megváltoztatása volna, de nem hiszi, hogy a képviselőház erre hajlandó volna.

A miniszter válasza után beszélgetni kezdett a küldöttség tagjaival és a beszélgetés folyamán a volt kormány vasuti politikájáról rendkívül érdekes kijelentést tett.

— A vicinális vasutak tekintetében — mondotta — szakítani kívánok az eddigi rendszerrel és semmiféle vállalkozó kedvéért nem vagyok hajlandó vicinális vasutaknak törvénytelen támogatást adni. Az a körülmény, hogy a magyar államvasutak rengeteget ráfizetnek a vicinálisokra, legnagyobb részt onnan van, hogy hivatali elődeim csak szénre 21 millió koronát adtak ki talpát annyit vásároltak, hogy ujabbra tizenkét év múlva se lesz szükség; tüzfát annyit szereztek be, hogy el se tudjuk helyezni és a szénét méregdrágán Angliában vásárolták. Ilyen politikát én nem

folytatok és álláspontomat semmi körülmények között meg nem változtatom.

A kereskedelmi miniszter kijelentései ugy a küldöttség tagjai között, mint politikai körökben is érthető feltűnést keltettek.

Maró Gergely rágalmozója.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 9.

Surányi Károly a Fejérváry-kormány idején gimnáziumi tanár volt a vidéken és írt egy naptárt „Maró Gergely kalendárium” címmel, mely a magyar népet arra ösztökélte, hogy esatlakozzék a haladó-párthoz. A kalendáriumot sok százezer példányban nyomatta ki a kormány, aztán szétküldte szerte az országba a földmivesnép olvasmányául.

Sokáig kutatták, hogy ki az irat szerzője s jó idő telt bele, míg kiszült, hogy a kalendáriumot Surányi Károly, a fiatal vidéki tanár írta. Kaposvárról, ahol tanárkodott, a fővárosba helyezték át, de úgy itt, mint később más vidéki városokban is bojkottálták.

Miközben Maró Gergely egyik városból a másikba vándorolt, eljutott Besztercebányára, de itt sem volt megmaradása. Az odavaló „Figyelő” című lap egy cikkkel fogadta, konstatálva, hogy ebben a városban is mindenki meg fog mozdulni Surányi ellen, mert „Besztercebánya nem szeméttlerakódó hely s az ilyen bérene, rongy embert ki fogja vetni magából.”

Surányi Károly a cikk miatt sajtópört indított s ennek a tárgyalásán jelent meg ma a budapesti esküdtszék előtt. A cikkért a lap szerkesztője, dr. Petrogalli Oszkár volt országgyűlési képviselő vállalta el a felelősséget.

Petrogalli Oszkár dr. azon kezdte a vallomását, hogy a cikket ugyan nem írta, de mint a lap szerkesztője helyt áll érte. Azután így folytatta:

— Surányit, mikor városunkba ért, melynek akkor képviselője is voltam, arra kértem, hogy ne járjon sehova, akkor nem lesz bántódása. Azután majd nézni fogom, hogy elhelyezték. Később el is jártam ennek az érdekében a kormánytól karöltve az akkori főispánunkkal, Osztrólczy Miklóssal.

Az elnök fölhívja a feleket, hogy nyilatkozzanak a bizonyítás kérdésében.

A védő, minthogy a cikk célja a közérdek megóvása volt, kéri a valódiság bizonyítását megengedni. Utal arra, hogy Surányi, aki nemcsak magyar ember és tanár, de épp a történelem tanára, osztály- és felekezeti gyűlésekre igatott, azt akarva, hogy a paraszt fokossal menjen neki az urnak, papnak és zsidónak. Bizonyítani kívánja, hogy a vidéken lakó Surányi abban az időben szabadjeggyel utazgatott Budapestre, itt többször járt a kormány sajtóirodájában és naptárát megrendelésre, megállapodásra — valószínűleg pénzért — írta. Mindenesetre pedig díjazták már azzal is, hogy őt, a fiatal tanárt, áthelyezték a fővárosba. Tanuk gyanánt kéri kihallgatni Osztrólczy és Kaposffy volt főispánokat.

A bíróság rövid tanácskozás után a felek által bejelentett bizonyítási anyag mellőzését határozta el, és csak a naptár felolvasását rendelte el. Ennek megtörténte után az esküdtök marasztaló verdiktje alapján a bíróság Petrogalli Oszkárt becsületsértésért háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

HIREK.

Sikkasztó vasuti pénztáros.

— Hétezer koronát lopott. —

Távirati tudósítás.

Arad február 9.

A Temesvár-józsefvárosi vasuti állomás pénztáránál sikkasztás történt. A sikkasztást Károlyi Gábor kíségető pénztáros követte el, aki nyomtalanul eltűnt. A hűtlen pénztáros már napok óta nem járt hivatalába, de a sikkasztásnak csak tegnap délután jöttek a nyomára. A nyomozást ez nagyon megnehezíti, mert a tettesnek azóta már bőven volt alkalma elszökni.

Károlyi Gábor Vinkovecéről egy évvel ezelőtt kerül Temesvárra kíségető pénztárosnak. Mindig szorgalmasan és pontosan látta el hivatalát, soha panasz nem merült fel ellene. Annál nagyobb feltűnést keltett tehát, hogy hétfőn, e hó hatodikán nem jött be hivatalába. Főnöke azt gondolta, hogy beteg és néhány nap múlva ismét be fog jönni. Mikor azonban tegnapig nem jelentkezett és a pénzszekevény kulcsait sem küldte el, gyanus lett a dolog és holléte iránt érdeklődtek.

Ekkor arról értesültek, hogy még hétfőn elutazott hazulról; hogy hová, azt nem tudták megmondani. Erre felfeszítették a pénztárt, megrovancsolták és ekkor kiderült, hogy körülbelül hétezer korona készpénz hiányzik. Rögtön jelentést tettek a rendőrségnek, mely megindította a nyomozást, de eddig teljesen eredmény nélkül. Károlyi Gábor körülbelül harminc éves és családos ember.

Feleségét és két éves kis gyermekét Temesvárról hagyta és nevének sines tudomása, hogy férje hová utazott. A rendőrség széleskörű nyomozást indított és körözölevelet adott ki a sikkasztó pénztáros ellen.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 10-én az időjárás: Száraz, hideg.

— A királyról. Félhivatalosan jelentik: A király, aki a legjobb egészségnek örvend, ma korán reggel a megszokott időben dolgozószobájában tartózkodott és a napi jelentéseket vette át.

— Délelőtt 10 órakor Schreiber hadtestparancsnok magánkihallgatáson jelent meg a Fejérváry-nél. — A király budapesti tartózkodása alatt delegációs ebédek lesznek, melyeknek időpontját még nem állapították meg. Öfelsége folyó hó 16-ától kezdve minden hétfőn és csütörtökön általános kihallgatást méltóztatik tartani, az előjegyzések a kabinet irodában (kir. várpalota) d. e. 9—1 óra közt eszközöltetnek.

— Görgey Artur alapota. Görgey tábornok állapotában a javulás egyre tart. Az elmúlt éjszakát kitünően töltötte s az öreg ur reggel jókedvűen ébredt föl. Délelőtt lapokat olvasott, az étvágya is jó volt, így tehát tulzott az az állítás, hogy Görgey tábornok alapota aggasztóra fordult. A család részéről közlik velünk még azt is, hogy Görgey tábornok a keddről szerdára virradó éjjel fölébredt ugyan egynéhányszor, de hogy alapota válságos lett volna, ugyancsak tulzás.

— H. díjátékok az aradi várban. Mai lapunkban megírtuk, hogy Szász Antal a VII. hadtest parancsnoka Aradon tartózkodik és hadi előadást fog tartani az aradi várban. Ma délelőtt volt az első ilyen előadás, amelynek hivatalos elnevezése: hadijáték. A mai előadás a parancsnok technikájára és az elhatározó képességre magasabb katonai szempontból való megállapításáról szólt. A hadijátékon csak a törzstisztek vettek részt. Az előadásokat holnap fejezik be. A hadtestparancsnok pénteken elutazik Aradról.

— A gróf és jószágkormányzója. Az a fővárosi estilap, amely már két ízben foglalkozott Lukácsy Lajos aradi ügyvédnek, Gyulay István gróf jószágkormányzójával támadt anyagi differenciájával, ma ismét cikket ír Lukácsyról. A közlemény Gyulay Adolf gróf nyilatkozatát tartalmazza. A gróf felel Lukácsynak minap megjelent hosszabb nyilatkozatára, amely tudvalevőleg Gyulay Adolfról nem valami hízog véleményét tartalmazott. Gyulay Adolf gróf most megjelent válaszában rendkívül súlyosan támadja az aradi ügyvédet, akiről sértő és gyanúsító tényeket állít. Többek között azt is kilátásba helyezi a gróf, hogy ahol találja Lukácsyt, erősen megfenyíti. — Az ügy ilyen fejlődése különben valószínűleg szólásra bírja Jarmy István országgyűlési képviselőt, Gyulay István gróf mostani jószágkormányzóját is, aki a következő nyilatkozatban jelenti be várható újabb szereplését.

— Lukácsy magatartása meglepett. Nagy merészség kellett hozzá! Lukácsy nyilatkozata után jogot formálok arra, hogy levessem a diszkrétció leplét.

— A bolgár alkotmány megváltoztatása. A bolgár kormány törvényjavaslatot terjesztett a Sobranje elé az alkotmány megváltoztatásáról. E szerint a trónutódlás örökös lesz Ferdinánd király családjában, a miniszterek mellé államtitkárokat neveznek ki, a rendkívüli bíróság béke idejére megszűnik és a képviselők mandátuma öt évről négy évről szállittatik le.

— Halálozás. Hosszas betegség után ma elhunyt özv. Szondy Imréné, több előkelő aradi családra boritva gyászt halálával. Az elköltözött urinő néhai Szondy Imre peregi református lelkésznek, a megyei törvényhatósági életben nagy szerepet játszott bizottsági tagnak özvegye volt. Halálát fia Szondy Béla Arad város levéltárosa, Szondy Imre peregi református lelkész, Szondy János nyugalmazott tanítóképezdei tanár és Szondy György dr. kincstári ügyész gyászolják.

— Katonatiszti botrány egy mozgósínházban. Budapestről jelentik: A Bodó-moziban ma este kinos botrány történt, amelynek középpontjában egy honvédfőhadnagy áll. Az esti előadásnál egy páholyban ült Bence Béla honvédfőhadnagy egy hadnagy társával. A tisztek meglehetősen hangosan viselkedtek és a főhadnagy folytonosan bántóan fikszirozta a szomszéd páholyban ülő uriaszonyt, Losonczy István honvédelmi miniszteri katonai tisztviselő feleségét. Mikor már a főhadnagy megjegyzéseket is kezdett tenni az asszonyra, a férje egyik kép után kiment a folyosóra és felelősségre vont a főhadnagyot. A főhadnagy durván válaszolt, ebből szóváltás keletkezett, amelynek folyamán Losonczy a főhadnagyot arcul ütötte. A két tiszt kardot rántott, de támadni nem mertek, mert Losonczy elővette revolverét és a mellüknek szegezte. A továbbiakat a lármára odafutott közönség, szolgák és inspekciós rendőrök akadályozták meg. A rendőrök írásbeli jelentést tettek a botrányról a főkapitányságon, amely értesítette a katonai hatóságokat.

— Szolnok népessége. Szolnokon, mint onét jelentik, ma fejezték be a népszámlálást. A város lakossága 29.952.

— Befagyott a Maros. A napok óta tartó kegyetlen hideg következtében ma reggelre befagyott a Maros Aradnál. A folyó vizének befagyása szokatlan jelenség, amely csak a leghidegebb teleken történik meg. Szokatlan az is, hogy a folyó vize Aradnál minden zajlás nélkül „állott be” és pedig oly szilárdan, hogy gyalogosok már közlekedtek is a jégen.

— **Életunt tanár.** Temesvárról jelentik: Klein Irma, huszonöt éves hegedűtanár nő körülbelül másfél évvel ezelőtt jött Temesvárra és itt magánórát adásával akarta kenyerét megkeresni. Budapestről jött le, ahol elvégezte a konzervatóriumot és igen ügyes zenész hírében állott. Leánya volt Klein óbudai rabbinak. Temesvárott órát kapott és hangversenyeken is gyakran fellépett volt. A szimpatikus külsejű leányt megszerették és annál nagyobb volt a feltűnés, amikor ma reggel az a hír terjedt el, hogy a leány öngyilkosságot követett el. A belvárosi Városház-utca 6. szám alatt lakik Klein Irma egy kis lakásban. Az ábrándvilág hófehér otthonát ma pirosra festette az életunt leány vére. Klein Irma reggel nyolc óra tájban szíven lötte magát lakásán és életveszélyesen megsebesült. A durranásra berohantak a szomszédok és a leányt ott találták a földön fekvő. Melléből patakzott a vér. A golyó a bal mell felett hatolt a testbe és nagyon kevés a remény, hogy a szerencsétlen leány megmenthető lesz az életnek. Klein Irma egy hét milliméteres pisztolyal követte el végzetes tettét. A kórházban kihallgatták az életunt leányt, aki minden felvilágosítást megtagad arra nézve, hogy miért akart megválni az élettől. Az őt kérdező tisztviselőnek csak a nevét mondta meg és azt, hogy az apja rabbi. Minden más kérdésre hallgatott. Lehetőséges, hogy az exaltált természetű leány pillanatnyi elmezavarban követte el tettét, míg egy másik verzió szerint az élet küzdelme, az anyagi gond adta kezébe a pisztolyt. Tegnap az öngyilkos leány anyja Karánsebesen volt és átutazott Temesváron; este még beszélt a leányával, aki sirva panaszkodott, hogy nem kísérheti el anyját. Az életunt leány lakásán négy levelet találtak, miket ma délelőtt visszakért. Klein Irmát a kórházban ápolják és az orvosok szerint csodaszámba menne, ha sikerül megmenteni.

— **Művész a saját ünneplése ellen.** Budapestről írják: A fővárosban bizottságot alakítottak Rákosi Szidi tisztelői a művész női jubileumának méltó megünneplése céljából. Ez ünneplés ellen Rákosi Szidi több ízben tiltakozott, a tulbuzgó bizottság mindamellett folytatta az akcióját s ennek keretében közadakozásra hívta föl a publikumot, hogy a jubileumi ünnepség minél fényesebb legyen. A befolyt pénzek átvételére s kezelésére a bizottság a Magyar Pénzváltó és Leszámitoló Bankot bízta meg. De hírét vette ennek a művész nő s most levelét irt Beck Marcell dr.-nak, a bank igazgatójának, amelyben kijelentette, hogy egyáltalán nem óhajtja az ünneptetést, céltalan tehát a közönség molesztálása. Kéri egyben az igazgatót, hogy a netán befolyó adományokat küldje vissza. A művész nő még tovább megy, amennyiben határozottan fölkeri a publikumot, hogy a bizottság által küldött felhívó leveleket egyáltalán ne vegye figyelembe.

— **A játékarlang áldozatai.** Montecarlóban a múlt hónap utolsó vasárnapján huszonnégy óra alatt tizennégy vendég követett el öngyilkosságot. A montecarlói hatóság jelentést tett az osztrák konzulátusnak, mely szerint Petko Béla dr. nyugalmazott udvari titkár feleségével együtt Montecarlóban öngyilkosságot követett el. A házaspár az utóbbi időben Grácban élt, még pedig rossz anyagi viszonyok között. Utolsó pénzüket Montecarlóba vitték, hogy a kártyaasztalok mellett próbáljanak szerencsét. Néhány nap előtt egész pénzüket elvesztették és közös elhatározással öngyilkosok lettek. A montecarlói jelentés még csak annyit mond, hogy mindkét öngyilkost el is temették Montecarlóban.

— **Fogorvos lesz a gyilkos főhadnagy?** Szegedről jelentik: Muzsaj János volt honvédfőhadnagy, aki itt as fővel agyonlőtte Gábrriel Rózsit, mint a beavatottak beszélik, már a tavasszal ismét szabad ember lesz. Muzsaj a fogházban folytonos gyötrelmek között tölti idejét és alig várja, hogy amennyire csak lehet, levezelje a múlt bűneit. A hozzátartozóinak azt mondta, legfőbb vágya, hogy az orvosi egyetemet elvégezze és a messze Keleten, ahol senkise ismeri, mint fogorvos szolgálhassa a szenvedő emberiség ügyét. Azt is emlegette, hogy amint a viszonyai engedik, a szerencsétlen Gábrriel-család ellen elkövetett bűnét lehetőleg jóváteszi. Az egykori léha tiszt gondolkodását ime a sok megrázkódtatás egészen megváltoztatta, amit az is bizonyít, hogy csupa olyan komoly munkát olvas, amely a gondolkodást mélyíti és az elmét és kedélyt esiszolja. Amíg a vizsgálat folyt ellene, nagyon megkönnyítette sorsát teljesen bűnbánó viselkedésével, mert bebizonyult, hogy vallomásaival egy esetben se akarta félrevezetni a vizsgálatot. Ügyében a katonai főtörvényszék ítéletének kihirdetését márciusban várják, de a viszonyokkal ismerősök tudni vélik, hogy Muzsaj már nemsokára szabad ember lesz.

— **Ha a bankhivatalnok kártyázik.** Temesvárról írják: Egy nagyon előkelő banknak volt egy disztíngált tisztviselője. Jó modoru, jól öltözködő, szimpatikus fiatalember, akinek szép jövőre volt kilátása. A hivatalos karriér meghozta volna a családalapítást is; már jegyben járt egy igen tekintélyes és vagyonos család leányával. Azonban mindez rombadőlt. Az intézet főnöke, aki érthető módon súlyt fektet az alkalmazottak erkölcsi integritására, megtudta, hogy a fiatalember kártyázik, még pedig bakarat-t. Azt is megtudta, hogy sokat vesztett, majdnem harmincezer koronát. Behívatta a fiatal tisztviselőt és megkérdezte, igaz-e a hír? Tagadni hiábavaló lett volna, tehát beösmerte, hogy valóban kártyázott. Honnan vette a pénzt? Volt a második kérdés. Vidéki bankoktól vett fel a pénzt, felelte. Ez elég volt. Vegye tudomásul, szölt a főnök, hogy én őt állásától ezennel *felfüggesztem*. Ha gondolja, jelentkezék a főintézet vezetőségénél és próbáljon enyhébb elbánást kérni. A fiatalember elutazott és megpróbálta. Az eredmény az volt, hogy állásából rövid uton *e bocsájtották*. Az eljegyzést a leány családja nyomban felbontotta és a szépen indult karriér kettészakadt.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Orsováról jelentik: Ulmi és Vintilena romániai községek között egy tehervonat neki ment a pályatesten veszteglő hét tehervaggonnak. Az összeütközés következtében egy vasuti tisztviselő meghalt, egy másik tisztviselő és egy fékező súlyos sérülést szenvedett.

— **Szegény telefonos kisasszony.** Budapestről jelentik: A Gyár-utca 18. számú házban, egy kis hónapos szobában tegnap este öngyilkosságot kísérelt meg Szentgyörgyi Olga 27 éves telefonkezelő. Szublimátot ivott és súlyos sérülésekkel szállították a Rókus-kórházba. Alig ment el barátjáné, Szentgyörgyi Olga elővett tíz darab félgrammos szublimát-pasztillát és egy pohár vízben feloldotta és megitta. Mikor a házbeliek a szobájába mentek, a leány már félig öntudatlanul fetrengett ágyában. Éjjeli szekrényén egy papírszelet volt és arra ez volt írva: Simon Gyula dr., Csáky-utca 10. 173-16. — Azonnal mentőkért telefonáltak, a kik a Rókus-kórházba vitték a leányt, ahol Szentgyörgyi Olga ezeket mondta:

— Nagyon egyedül életem a világon. Nem volt senkim, nem volt semmi örömem, meguntam az életemet. Hozzá még az utóbbi időben

beteges is voltam, ezért elhatároztam, hogy öngyilkos leszek. — A beteg állapota nagyon súlyos.

— **Megfagyott emberek.** Az abnormális hideg idő egyre-másra szedi áldozatait. Zelenka Róbert kerékgyártó segéd tegnap megszökött a borosjenői kórházból. Azonnal keresésére indultak, de csak reggel akadtak rá. Az egyik mellékutca árkában megfagyva, holtan akadtak rá. Kiderült, hogy a kerékgyártó segéd előbb jól beszeszelt az egyik kocsimában és részegen támoilyogva távozott. Ugy látszik álmosan lefeküdt az árokba, ahonnan nem tudott felkelni. A másik eset Zsigmondháza történt. A fagnak itt Nikitár Sebők az áldozata, egy szegény napszámos, akit ma holtan találtak Zsigmondháza főutcáján.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 8-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságot kötöttek jelentettek: **Született:** Polónyi Lajos rendőrnek János nevű fia. Weinberger Herman vonatkísérő lakatosnak Sándor nevű fia. Szélpál József borbélysegédnek Géza nevű fia. **Meghalt:** Blázs János 70 éves napszámos. Pojtek József 2 éves fiú. Prohászka Ferenc 4 éves fiú. Öz. Pálczka Mihályné 80 éves napszámosnő. — **Született e hó 9-én:** Kollmann Lajos kőművesnek Emma nevű leánya. Perger Árpád lakatosnak Julianna nevű leánya. Szerb Antal napszámosnak Kornél nevű fia. Bogya Dometer bérkocsisnak Aurél nevű fia. — **Házasság nem fordult elő.**

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál.** 101

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— —	151
Nyomda	— — —	151

TARKASÁGOK.

(Az állatvásár neve.) A tegnapi városi közgyűlés viharában elröppent néhány olyan közbeszólás, amelyet a nagy izgalom közepette még az ezerfülü újságírók se hallottak meg.

Tudvalevőleg arról volt szó, hogy az állatvásár teret meghagyják-e a mostani helyén, az Óvár-téren. Szalay Arnold teljes tüzzel amellet volt, hogy máshova kell helyezni a vásárteret. Szalai Noldi érvei között ez is szerepelt:

— Az Óvár-téren nem maradhat az állatvásár. Az Óvár-teret Ferenc József városrésznak neveztük el, tehát a király nevét nem viselheti az állatvásártér.

— Igaza — kiállotta oda valaki — meg kell változtatni az állatvásártér nevet. Legyen a neve: Polónyi Géza-tér.

(Győztünk.) Egy ügyvédről, akinok a jogász talentumáról nem nagy véleménynyel vannak a kartársai, beszéltek a következő kis históriát:

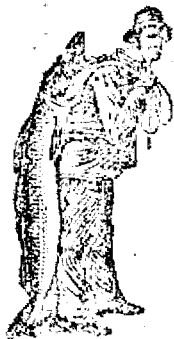
A fiatal fiskálist megbízta egy vidéki ember, hogy a bűnügyekben képviselje a királyi táblánál. A törvényszék elítélte a vádlottat hatheti fogházra

és a fiatal fiskális égre-földre fogadkozott, hogy megváltoztatja az ítéletet a táblánál.

A tárgyalás után az ügyvéd a következő sürgönyt küldte vidéki kliensének:

— Győztünk. Az ítéletet helyben hagyták, de egészen más okokból.

Betegség után

erősítő szerre van szükség. Am hatékony is legyen a szer! Például a SCOTT-féle Emulsió! Próbálja meg és jelentékenyen jobban fogja magát érezni már igen csekély adagok szedése után. Ennek oka először az, hogy azon anyagok, amelyekből a SCOTT-féle Emulsió készül, tiszták és kitűnő minőségűek. Második oka pedig a SCOTT-féle gyártási eljárás, mely pártját ritkítja.

A SCOTT-féle Emulsió

sokkal gyorsabban állítja helyre az egészséget, mint a közönséges csukamájolaj. A SCOTT-féle Emulsió-t az orvosok e célra harmincnégy év óta rendelik. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban. 6667

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az állami tisztviselők országos egyesületének aradi köre választmánya e hó 11-én szombaton d. u. 6 órakor az aradi Társaskör helyiségében ülést tart. Tárgysorozat: Az évi közgyűlés előkészítése s idejének megállapítása. A tisztikart s választmányt jelölő bizottság kiküldése. Jelentés a város országos képviselőjénél való tisztelgésről. Jelentés a tisztviselőtelep ügyéről. Indítványok. Egyéb ügyek.

(*) Az alkoholelles munkásszövetség aradi csoportja vasárnap, e hó 12-én délután 3 órakor a városháza földszinti kistermében Cserghó Zoltán tart előadást a modern darvinizmusról, melyre minden érdeklődőt meghív a titkárság. Belépő-díj nincs.

MULATSÁGOK.

(=) A Radna-Lippai Ref. Szegényeket és Árvákat Gondozó Egyesület február 25-én a József főherceg-szálloda nagytermében jótékony célú táncmulatságot rendez.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 9.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínát, vételkedv gyenge; 5 ezer mm. tartott.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Buza 1911. áprillisa	11 42-11 43	11 45-11 46
Buza 1911. májusra	11 27-1 28	11 29-11 30
Buza 1911. októberre	1 93-1 94	10 91-10 92
Rozs 1911. áprillisa	8 4-8 15	8 18-8 19
Rozs 1911. októberre	8 0-8 6	8 8-8 09
Tengeri 1911. májusra	5 81-5 82	5 80-5 81
Zab 1911. áprillisa	8 59-8 60	8 62-8 63

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonkénti korona értékben.)

1910. Febr. 9.

Buza (szokvány-minőség):	
75 kilogrammos	10 25-10 25
76	10 35-10 40
77	10 45-10 55
78	10 65-10 75

Buza (Temesvári koresk. áru):	
75 kilogrammos	10 25-10 30
Rozs	7 15-7 20
Árpa	7 20-7 25
Zab	7 70-7 75
Tengeri (ul)	5 00-5 05

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

Febr. 9.

Magyar aranyáradék 4%	111.65
Magyar koronaáradék 4%	91.90
Magyar koronaáradék 5 1/2%	81.25
Magy. földterhm. kötvény 4%	92.75
Horvát-szalvon földterhm. kötvény	94.00
Magyar nyeresémsorsorog kölcsön	223.00
Pezsaszab. és szegedi sorsorog kölcsön	56.00
Osztrák áradék papírban	33.25
Osztrák áradék ezüstbe	97.25
Ungrák áradék aranyban	116.00
Ungrák koronaáradék 4%	93.10
1860. évi osztrák államsorogjegy	165.00
Osztrák-magyar bankrészevény	14.93
Magyar hitelbank-részevény	86.25
Osztrák hitelintézet részvény	67.75
Osztr.-magy. államvasúti részvény	748.00
10 frankos arany (Napoléondor)	19.01
vémet birodalmi márká	117.27 1/2
London vista	240.00
Paris vista	94.50
10 márkás arany	25.47

Budapest kőbányai sertéskereskedeleme

Febr. 9.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban --- fillérig; közep páronként 300-400 kilogrammig érjedő súlyban --- fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 161-62 fillérig; fiatal közep páronként 251-320 kilogrammig érjedő súlyban 162-166 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig érjedő súlyban 164-168 fillérig.

Sertéselészetszám: febr. hó 8. napján volt készlet 16545 darab, febr. 7. napján főhajtott 31 darab, febr. 7. napján elszállított 74 darab, febr. 8. napjára maradt részletben: 16 22 darab. A készlet sertés fajtái tranyuzata kellemesebb.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1911. február hó 10-én:

A. bérlet. A. bérlet

Az obsitos.

Bekes színjáték 3 felvonásban. Irta: Bakonyi Károly. Zenője: szerzője: Kálmán Imre.

SZEMÉLYEK:

Nemzetes asszony	Zalay Margit	Tihamér	Meltai Jenő.
M. Jcsi, bánya	Harmath J.	Andris	Beregi S.
uzo. any	Váray Jenő.	Bálint	Halmai I.
Jóska, fia	Alt. I. Odón.	Beszterker	Ku csar L.
Százszorszép	Polgár S.	Szakácsné	B. nkón.
Piroska	Diósy Nusl.	Hetes	Szabó Lajos.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911 febr. 10-én, péntek:

(Baró Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Divatárusnők sztrájkja. Karagató. — 2. Firenze. Látványosság. — 3. Gy va ég. Dráma. Művészi felvétel. Játssza a Gymnasc. az Odeon és a Rejane színház tagjai. — 4. Kikapós internátus. Humoros. — 5. A Niagara L. tványosság. — 6. Párba a vezérel. Szensációs dráma. — 7. Baby és család a. Színes felvétel. — 8. Münchhausen kalandjai. A híres szájhős megvalósított hőstettei. — 9. Az ártatlan. Szensációs dráma.

Előadások d. a. 1/2 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 5 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Műsor: Ma pénteken 1911. február 10-én

1. Mokrai szárnyastenyésztés. Termézetünni felvétel. — 2. Bagódi r kalapja. Kacagató. — 3. Sardanapal. Dráma. — 4. Gyógymód 106 után. Humoros. — 5. Salzkammergut Termézetünni felvétel. — 6. A bankárleánya. Dráma. — 7. Szerlem a vad nyugaton. Bohózat.

Az előadások délután 1/2 órákor kezdődnek.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zárt-szék 1 kor. I. hely 10 fill., II. hely 60 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 20 fill.

NYILTTEN

Kávés tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Jamaika 1/2 kg.	K 1:50.
Portorico 1/2 kg.	K 1:70.
Cuba 1/2 kg.	K 1:70.
Arany java 1/2 kg.	K 1:70.

Pörkölt kávé:

Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörkölődből

Jó minőségű 1/2 kg.	K 1:70.
Finom minőségű 1/2 kg.	K 2:—
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menádé, Mocca) 1/2 kg.	K 2:40.

Tea:

Törmelék-tea 1/2 kg.	K 2:50.
Congó-tea 1/2 kg.	K 3:—
Családi keverék 1/2 kg.	K 5:—
Legfinomabb Király-tea 1/2 kg.	K 6:—
Ceylon-tea a legerősebb zamatu 1/2 kg.	K 6:—
Kitűnő teasütemény-keverék 1/2 kg.	K 0:75.

Rum:

1 liter cszládi tearum	K 1:70.
1 liter finom brazíliai rum	K 2:20.
1 üveg 2/10 liter finom jamaicai rum	K 8:30.

A világ- Kotányi-paprika eredeti dobozokban.

Kotányi János

kávé- és tea-nagykereskedő.

Szeged, Budapest Bécs, Berlin, Abbázia,

ARAD,

József főherceg ut 3. sz., az „Arad Csa nédi Gazdasági Takarékpénztár” épületében.

ATLANTIKA

egyedüli

KÁVÉ ÉS TEA

speciális üzlet.

Mi a titka

annak, hogy a ki ma Aradon jó kávé és teát akar, csakis itt vásárolja e cikketek. 171

1. Kifogástalan jó minőségű áru.
2. Szakszerű tiszta kezelés.
3. Fűszer és egyéb szagoktól mentes.
4. Minden órában friss pörkölés

villany-üzemű pörkölőn.

ARAD, Andrassy-tér 20.

Szemben a varmegyeházzal.

Városi és megyei telefon 609.

Kiadó

József főherceg-ut 12. sz. a. házunkban f. é. május hó 1-től egy szép nagy üzlethelyiség. Bővebbet az irodánkban

Fodor és Reisinger.

Vendéglők, kávéházak és fűszerüzletek

adásvételét

ingyen közvetíti és sörkölcsönöket leggyorsabban ki-
eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő
Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy az évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtisza, dua gyökérzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

4101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

Alkalmi vételök és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legmagyobb óra és ékszerárkiára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Weltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és Brilláns tárgyak a legmagyobb árban megvételnek vagy más tárgyakra átengedésként
TELEFON 438. TELEFON 438.

3776—1911. tan. számhoz.

Árlejtési hirdetmény.

Temesvár: szab. kir. város tanácsa a 18415/258. kgy. 1909. sz. határozattal a gyárvárosi gör. kel. román templomnak a malom-téri rendezés következtében való lebontása folytán egy új gör. kel. román templom építését határozta el; ennél fogva az itt előforduló és kb. 70000 koronára rugó föld-, kőműves és elhelyező-, ács-, bádogos-, szobrász-, kőfaragó-, műkő-, cserépfedő-, asztalos-, lakatos-, mázó-, üveges-, burkoló-, villámhárító-berendező-, harangállványok- és kerítés-fal munkálatoknak biztosítására aianlati versenytárgyalást hirdet az alábbi feltételek mellett:

a) Az árlejtésen részt vehet minden hazai vállalkozó, akinek üzlete gyakorlására hatósági engedélye és azonkívül a törvényszerinti képesítése meg van.

b) Ajánlat tehető úgy egyes munkacsoportra, valamint az összes munkákra, azonban csakis a városi mérnökségnél 5 koronáért megszerezhető ürlapokon, melyekben az illető munkanem egységára tisztán és világosan, számmal és az ezen alapon kiszámított munkanem vállalati összege is, míg az ajánlati végösszeg számmal és betűvel lesz kiírandó, megjegyezvén, hogy azon ajánlatok, amelyekben szorzási vagy összeadási hibák találtak, a munkák végleges kiadásánál mellőzteni fognak.

c) Az egykoronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok f. év március hó 6. án d. e. 10 óráig a polgármesteri hivatalban nyújtandók be és ugyanazon nap d. e. 11 órakor a tanácsteremben nyilvánosan bontatnak fel.

d) Az ajánlatokhoz csatolandó az ajánlati végösszeg után számított 5%-nyi biztosítékról szóló városi házipénztári nyugta, amely összeg a munkálat elnyerése után 10%-ra lesz kiegészítendő.

e) A későn érkezett vagy pótlólag beadott, valamint a távirati-lag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

f) Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak és a városi tanács kiköti magának azt a jogot arra, hogy az ajánlatok közül az ajánlott összegre való tekintet nélkül szabadon választhasson és hogy a kiírt munkák bármelyikét házi kezelésben végeztethesse.

g) A tervrajzok és a részletes feltételek a városi mérnöki hivatalban 1. sz. ajtó, a délutáni hivatalos órák 3-5 között betekintethetők és ugyanott a költségvetési ürlapok is megszerezhetők.

Temesvár, 1911. évi február hó 4-én.

Dr. Telbisz Károly,

m. kir. udvari tanácsos polgármester.

597

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara 2 korona.

Kitűnő amerikai

gummi

eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Aranykéz-utca 2. sz. házban

három szoba, zárt folyosó, a hozzá tartozó mellékhe-
: lyiségekkel :

f. év május elsejére kiadó.

Nagymennyiségű

maculatura

Jutányos áron

eladó.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztálanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységű csavarok és a legjobb minőségű belső gummizott kendercsövek a legolcsóbb árban.

gummizott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

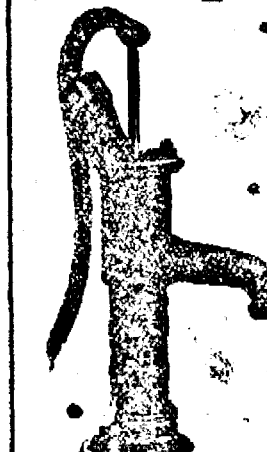
csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely más vagy külföldi gyárban

Hönig-Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

**HOL kapható a leg-
jobb és legolcsóbb**

**Pérez Kőzén
Koksz
Faszén
és aprított Tüzifa**

?

**házhöz szállítva:
ALTMANN EDÉNÉL**

**Wesselényi-utca 48.
Telefon szám 48. Telefon szám 48**

Apró hirdetések.

Zaloghazból

Értékteljes arany, ezüst- és
gyémánt-ékszereket vesz és el-
ad **Farkas Streicher**
Arad, Tökölly-ter 1. 2974

Egy

középtermetű molett nőcske meg-
ismerkedne egy jobblelkű uri
emberrel akivel szabad idejét kel-
lemesen eltölthetné — Levelet
„Fekete szem 24” jeligére a kiadó-
hivatalba kérek 7777. 6 0

Juliska!

Örvendtem, hogy hosszú idő után
láthattam. Várom kedves sorait.
Üdvözl X. 596

Ügyes kárpitos

ajánkozik e szakmába bármily
kárpitos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, úgy saját műhelyé-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelemelés
nélkül. Stahl M., Bercsényi Miklós-
utca 32. sz. 561

Két jó erkölcsű fiú

asztalos és kárpitos tanulónak fel-
vétetik Rosmanith A. és Fia bu-
torraktáros cégnél, Andrassy-ér
9. sz. 598

Kerestetik

egy 3-4 szobás lakás, fürdő szoba
és mellékhelyiségekkel, azon áll
elfoglalásra. A főtér vagy Boros
Béni-tér közelében. Címeket e lap
kiadóhivatala továbbít.

Keresek

egy ügyes bejárónőt. Cím: Petőfi-
utca 1. sz. 599

Egy csinosan bereendezett

fodrászüzlet jóforgalmu helyen,
hatszáz koronaért sürgősen eladó.
Cím a kiadóban 384

Hoffmann Sándor

Arad, (színház-épület.) Női- és
leányfelöltők és télikabátok a leg-
ujjába kivitelben érkeztek! Verse-
nyen kívüli árak! 4288

Lahner György-utca 7. sz.

magányos ház melyben 4 szobás
lakás, üvegezett folyosó és min-
den mellékhelyiség van, kiadó
május 1-ére. Bővebbet ugyanott.
581

Kis Ernő-utca 4. sz.

házbau egy 4 szobás lakás, fürdő
szobával és minden mellékhelyi-
ségekkel álló lakás május elsőől
kiadó. Bővebbet Lahner György-
utca 8. 582

Feray-u. Nádasdy palotában

egy szép nagy üzlethelyiség mel-
lékhelyiséggel átadó. Bővebbet a
kiadóhivatalban. 584

3 szoba

előszoba és mellékhelyiséggel bíró
lakás, lehetőleg Boros Béni tér
közelében március 1-re, esetleg
azonnalra keresek. Cím a kiadó-
ban. 585

Modern lakás

3 utcai, 1 udvari szobával új ház-
ban május 1-től kiadó. Karolina-
utca 7. 598

Jr elitta

uri családnál koszt kapható. Czim
a kiadóhivatalban 545

Új szánkó eladó

jutányos áron. Bővebbet Vass Jó-
zsef fakeskedőnél, Ujarad 558

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsön-
könyvtárát, melyben minden uj-
donság azonnal kapható. 30.000
kötetes zeneműi kölcsönző intézet.
Előnyös vidéki bérlet zenemű-
vekre és könyvekre. Veszek egész
könyvtárakat és panglegyeket leg-
magasabb áron. Uzeti könyvek,
n. m. s. razzák, naplók, stb. gyári
raktára. Irodai cikkekben külön-
legeségek. A Révai Lexikon rész-
letfizetésre is kapható. Kerpel Jzso
könyv- és papirkereskedése Ara-
don. 4071

Modern

földszinti, 4 esetleg 5 szobás lakás
terasszal és villanyvilágítással a
Verbóczy-utcában, a gazdasági pa-
lotához közel, május 1-re kiadó.
Terv megtekinthető a postafőnöki
lakásban. 602

Keresek

vegyes üzletem részére tanoncot,
ki üzletben már volt, előnyben
részesül. Sachs Ignác kereskedő,
Bokszeg. 602

Hosszú

ó l o m
megvételre keresek

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Waitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-
győk készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és
himzéshez oktatásra fölvé-
tetnek.

MALEK D.

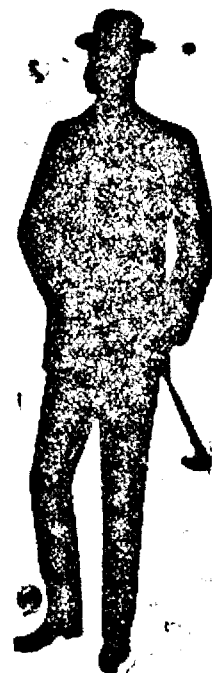
**ANGOL URI-SZABÓ ÉS KATONAI
EGYENRUHAZATI MŰTERME**

ANDRÁSSY-TÉR 5. SZÁM.

LLOYD-PALOTA.

Legizlésebb
ruhák remek
szabással ju-
tányos árban
készítettnek.

Állandó nagy
raktár első-
rendű minő-
ségű bel- és
külföldi szöve-
tekben. 3291

Vidéki meghi-
vásra bármi-
kor készség-
gel személye-
sen megyek.

Őszi és téli
angol divat-
szövet ujdön-
ságok óriási
választéban
megérkeztek.

Előnyös feltételek.

Dijmentes vasalás!

**Reklám nélkül is
mindenki tudja, hogy**

Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítónak

porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789.,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.